

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Żórawina na lata 2016-2026

Żórawina, kwiecień 2017

Spis treści

1	Spójność Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi krajowymi, regionalnymi i lokalnymi	4
1.1	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego	4
1.1.	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	4
1.2.	Strategia Rozwoju Gminy Żórawina 2015-2020	5
2	Diagnoza	9
2.1	Analiza problemów społecznych	9
2.2	Analiza sfery gospodarczej	23
2.3	Analiza sfery środowiskowej	25
2.4	Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	27
2.5	Analiza problemów technicznych.....	30
3	Obszary zdegradowane w gminie Żórawina	32
4	Obszar rewitalizacji.....	35
5	Analiza SWOT obszarów rewitalizacji	37
6	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	39
7	Cele programu rewitalizacji.....	40
8	Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	42
9	Planowane uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	58
10	Mechanizmy komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych	64
11	Ramy finansowe Programu Rewitalizacji	68
12	Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	72
13	System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina.....	75
14	System monitorowania i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina	77
	Spis tabel.....	79
	Załączniki	80

1 Spójność Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi krajowymi, regionalnymi i lokalnymi

1.1 Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020 jest podstawowym dokumentem wyznaczającym ramy polityki regionalnej Polski do roku 2020. Według wizji rozwoju zapisanej w KSRR w 2020 roku polskie regiony stanowiąc będą lepsze miejsce do życia dzięki podniesieniu poziomu i jakości życia oraz przez stworzenie takich ram gospodarczo-społecznych i instytucjonalnych, które zwiększają szanse realizacji aspiracji i możliwości jednostek i wspólnot lokalnych. Polskie regiony będą silniejsze gospodarczo, lepiej zintegrowane gospodarczo, społecznie i przestrzennie oraz bardziej samorządne w wyniku procesu decentralizacji i szerszego urzeczywistniania zasady partnerstwa i subsydiarności.

Realizacji celu strategicznego służyć będą trzy cele:

- Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
- Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

W ramach celu 2 ujęto cel operacyjny 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. Jak wskazano w KSRR, w Polsce znajduje się wiele obszarów, które pomimo znacznej (na tle innych jednostek terytorialnych) zamożności, na skutek zmian społeczno-gospodarczych, utraciły w ostatnich latach możliwości wzrostu i kreowania zatrudnienia z powodu upadku tradycyjnego przemysłu, gwałtownej zmiany koniunktury na wytwarzane produkty i usługi, degradacji środowiska przyrodniczego czy też powiązanej z tymi procesami degradacji infrastruktury (w tym mieszkaniowej), a także dużego odpływu ludności.

Działania w ramach tego obszaru problemowego polityki regionalnej będą prowadzone na podstawie lokalnych programów rewitalizacji, w których realizacji powinni uczestniczyć, poza władzami regionalnymi i lokalnymi, w jak największym stopniu partnerzy gospodarczy i społeczni.

1.2 Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, Gmina Żórawina znajduje się w centralnej części Wrocławskiego Obszaru Integracji. Obszar ten wyróżniają silne powiązania funkcjonalne

ze stolicą regionu, oraz wyraźne, nie zawsze pozytywne, oddziaływanie centralnego ośrodka miejskiego na otaczające go tereny. Ponadto charakteryzuje się największą gęstością zaludnienia, również w miejscowościach otaczających Wrocław, w wyniku czego dochodzi do intensywnych zmian układu przestrzenno-funkcjonalnego.

Największym zagrożeniem dla tych terenów jest inwestycyjna presja rozrastającej się aglomeracji wrocławskiej na tereny otwarte otaczające miasto. Poważnym wyzwaniem dla tego obszaru jest też zintegrowane zarządzanie, zwłaszcza w świetle ciążenia do Obszaru Metropolitalnego Wrocławia gmin i ośrodków spoza Województwa Dolnośląskiego oraz optymalne wykorzystanie potencjału intelektualnego, gospodarczego, kulturalnego i przyrodniczego.

Wśród celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 znajdują się m. in.:

- Cel 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa
- Cel 7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
- Cel 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne

To właśnie w odniesieniu do tych celów najpełniej uwidacznia się spójność Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina z podstawowym dokumentem programowym regionu dolnośląskiego.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 wskazuje też mikrosfery, poprzez które osiągnięte zostaną wyznaczone cele, a dla poszczególnych mikrosfer wyznacza priorytety. Są wśród nich między innymi:

3.1.6 Ochrona i udostępnianie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych

4.1.1 Wzmacnianie wizerunku regionu zarówno na terenie kraju, jak i Europy, jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku, otwartego na świat, o nieprzeciętnych walorach przyrodniczych, kulturowych i uzdrowiskowych

4.1.2 Udostępnianie obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

6.1.5 Promowanie wartości edukacji wśród uczniów, jako paradygmatu rozwoju osobistego i kulturowego

6.1.10 Stworzenie warunków i wzbogacenie oferty uczestnictwa w kulturze

6.1.12 Kształtowanie i promocja prozdrowotnych postaw i kultury fizycznej oraz edukacja na rzecz zdrowego stylu życia.

7.1.2 Rozwój kapitału społecznego i obywatelskiego.

7.1.6 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu,

To właśnie do tych mikrosfer najpełniej odnoszą się przedsięwzięcia zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina.

1.3 Strategia Rozwoju Gminy Żórawina 2015-2020

Podstawowym dokumentem strategiczno rozwojowym dla każdej jednostki samorządowej szczebla podstawowego powinna być opracowana przez nią Strategia Rozwoju Gminy. W przypadku Gminy Żórawina dokument taki został opracowany w roku 2015 i obejmuje swą perspektywą lata 2015-2020.

Spójność tego dokumentu z Programem Rewitalizacji jest widoczna zarówno na poziomie diagnozy,

identyfikacji najistotniejszych obszarów problemowych, jak też formułowania celów i wyznaczania głównych kierunków działań.

Strategia Rozwoju Gminy Żórawina jest naturalnie dokumentem o szerszym charakterze niż Program Rewitalizacji. Dlatego w formułowanych przez nią celach znajdują swoje odbicie wszystkie kierunki działań nakreślone w dalszych częściach niniejszego dokumentu. I tak na przykład w strategii:

Cel V. Poprawa funkcjonalności gminy

jako cele operacyjne wskazuje:

V.1. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja przestrzeni publicznej

V.2. Racjonalne wykorzystanie zasobów

V.3. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa

W zgodzie z tymi celami pozostają ujęte w programie rewitalizacji zadaniami z zakresu zagospodarowania terenów działek we wsiach objętych rewitalizacją poprzez przywrócenie lub nadanie im funkcji rekreacyjnych, sportowych i umożliwienie organizowania na nich imprez o charakterze społecznym.

Cel III. Podniesienie poziomu edukacji

jako cele operacyjne wskazuje:

III.1. Poprawa warunków i jakości kształcenia

III.2. Rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej

Ujęte w programie rewitalizacji projekty rozbudowy szkoły w Żórawinie czy utworzenia przedszkola w Galowicach stanowić będą bezpośrednią realizację tych celów.

VI. Rozwój aktywności społeczności lokalnej

jako cele operacyjne wskazuje:

VI.1. Rozwój kultury, sportu i rekreacji na terenie gminy

VI.3. Wzmacnianie potencjału i skuteczności administracji publicznej

Z celem VI.1 zbieżne będą projekty służące rozwojowi sportu i aktywności fizycznej mieszkańców zaplanowane do realizacji niemal we wszystkich miejscowościach objętych programem rewitalizacji. Z kolei wzmocnienie potencjału i skuteczności administracyjnej nastąpi między innymi w drodze remontów budynków Urzędu Stanu Cywilnego i Urzędu Gminy.

1.4 Inne dokumenty strategiczne szczebla gminnego

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Żórawina jest również powiązany z innymi dokumentami strategicznymi, przygotowanymi na najniższym szczeblu samorządowym, takimi jak:

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Żórawina. Najistotniejszym elementem tego dokumentu jest wskazanie najbardziej pożądanych kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów. W tym zakresie w rozdziale „Ochrona środowiska przyrodniczego i jego zasobów, ochrona przyrody i krajobrazu kulturowego” autorzy wskazują, iż

„w działaniach władz samorządowych należy zwrócić uwagę na skuteczne ograniczenie degradacji środowiska i optymalne wykorzystywanie jego naturalnych walorów”. Z kierunkiem takich zmian z całą pewnością zgodne będą działania podejmowane w ramach ujętego w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Żórawina celu „Podniesienie ładu przestrzennego wsi poprzez zagospodarowanie na cele społeczne zdegradowanych funkcjonalnie terenów takich jak parki, stawy i tereny wokół nich, nieużytki”. Projekty zagospodarowania terenów zielonych w obrębie stref zurbanizowanych takich jak parki, skwery czy niezagospodarowane miejsca wokół niewielkich zbiorników wodnych i realizacja działań w celu nadania tym miejscom nowych, lub przywrócenie utraconych funkcji przyczyni się do optymalnego wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego.

Z kolei wynikające ze Studium zalecenia instalowania w obiektach użyteczności publicznej, usługowych, wielorodzinnych budynkach mieszkalnych lub w zakładach produkcyjnych systemów ogrzewania bazujących na innym niż paliwo stałe nośniku energii, oraz propagowanie stosowania niekonwencjonalnych źródeł zaopatrzenia w ciepło, w szczególności ze źródeł odtwarzalnych, pozostają w ścisłym związku z celem Programu Rewitalizacji jakim jest „Dostosowanie rozwiązań technicznych w budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych do obowiązujących standardów użytkowych i wymogów ochrony środowiska”.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Żórawina na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020.

Jako jeden z kluczowych elementów ochrony środowiska naturalnego w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu, dokument wskazuje tworzenie innych niż obszary leśne terenów zieleni urządzonej (skwery, zieleńce), zagospodarowanie zielenią otoczenia gminnych obiektów użyteczności publicznej oraz rewitalizacja wybranych cennych zespołów i założeń zieleni w obiektach zabytkowych do celów rekreacyjno – wypoczynkowych. Przyjęte w Programie Rewitalizacji działania i projekty realizujące cele „Podniesienie ładu przestrzennego wsi poprzez zagospodarowanie na cele społeczne zdegradowanych funkcjonalnie terenów takich jak parki, stawy i tereny wokół nich, nieużytki” oraz „Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w celu zapewnienia mieszkańcom Gminy Żórawina szerokiego dostępu do zróżnicowanych form aktywności” są więc zbieżne z kierunkami działań wynikającymi z Programu Ochrony Środowiska. Ponadto w POŚ mowa jest o ważnej roli jaką odgrywają zespoły zieleni przydworskiej, przypałacowej i przykościelnej w staraniach o stan środowiska i kształtowania przyjaznego dla ludzi zagospodarowania terenów zurbanizowanych. Program Rewitalizacji stwarza również warunki do interwencji właśnie w tych obszarach.

Plan gospodarki niskoemisyjnej. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Żórawina realizuje określone cele dla Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Celem strategicznym jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z obszaru gminy o 60% w stosunku do przyjętego roku bazowego w perspektywie do 2050 r. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez: redukcję emisji, ograniczenie zużycia energii (ze źródeł konwencjonalnych) i surowców,

a także zwiększenie energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym. W osiągnięciu przyjętych w tym zakresie założeń z całą pewnością pomoże realizacja przyjętego w Lokalnym Programie Rewitalizacji celu jakim jest „Dostosowanie rozwiązań technicznych w budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych do obowiązujących standardów użytkowych i wymogów ochrony środowiska”

2 Diagnoza

2.1 Analiza problemów społecznych

W celu wyznaczenia obszarów o szczególnej koncentracji problemów społecznych na terenie gminy Żórawina analizie poddano dane zebrane dla poszczególnych jednostek analitycznych. Uzyskane wyniki porównywano do średniej obliczonej dla całej gminy. Dotyczyło to każdego badanego czynnika. Za podstawową jednostkę analityczną przyjęto sołectwo. Jest ich w gminie 26 a więc stosunkowo dużo. Dodatkowo miejscowość Żórawina podzielono na dwie osobne jednostki analityczne. Potrzebę takiego podziału uzasadnia między innymi wielkość miejscowości. Aktualnie mieszka tu 2421 osób, czyli co czwarty mieszkaniec gminy. Z kolei w gminie są sołectwa, w których mieszka 30 a nawet 50 razy mniej mieszkańców niż w Żórawinie. Za podziałem Żórawiny na mniejsze jednostki analityczne przemawia również fakt znacznego zróżnicowania miejscowości. Z jednej strony są to tzw. „Stara Żórawina” i „Osiedle”, na które składa się głównie zabudowa z pierwszej połowy ubiegłego wieku, a z drugiej strony „nowa” część wsi powstała głównie po roku 1980 i zamieszkała w znacznej części przez osoby, które przeniosły się tu z Wrocławia. Podział ten widoczny jest nie tylko w charakterze zabudowy, ale przede wszystkim w problemach społecznych, infrastrukturalnych i przestrzenno-funkcjonalnych, jakie dotyczą poszczególne części Żórawiny. Na etapie przeprowadzonej diagnozy, na fakt znacznego zróżnicowania w obrębie wsi Żórawina zwrócili uwagę między innymi pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Potwierdzili to także respondenci badań ankietowych przeprowadzonych przy okazji tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji. Tak więc w gminie Żórawina analizie poddano w sumie 27 jednostek (25 sołectw i dwie jednostki wydzielone w obrębie sołectwa Żórawina). Zawarta w diagnozie analiza sfery społecznej służy identyfikacji negatywnych zjawisk społecznych oraz określeniu skali ich występowania w poszczególnych jednostkach gminy Żórawina.

Demografia

Na koniec czerwca 2016 roku liczba mieszkańców gminy Żórawina wynosiła 9 624 osób (wg ewidencji ludności prowadzonej w Urzędzie Gminy Żórawina). Poniższa tabela prezentuje liczbę mieszkańców gminy Żórawina w latach 2005-2015.

Tab. 1 Liczba mieszkańców gminy Żórawina w latach 2005-2015

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bogunów	270	271	273	275	279	282	283	277	276	264	260
Bratowice-Zagrody	124	122	122	121	132	130	124	130	132	135	133
Galowice	218	226	243	253	255	271	280	276	281	287	296
Jaksonów	488	495	495	505	508	514	511	507	498	494	501
Jarosławice	101	102	94	99	100	101	100	98	100	103	102

Karwiany-Komorowice	334	338	352	396	507	647	739	807	855	906	970
Krajków	289	294	296	297	296	285	271	269	265	258	257
Mędłów	66	82	119	131	147	159	207	223	257	312	339
Milejowice	75	76	75	76	73	75	76	81	75	78	79
Mnichowice	247	251	256	265	279	282	287	298	306	312	333
Nowojowice	141	147	149	152	153	159	161	163	162	161	162
Nowy Śleszów	62	59	57	57	58	59	61	62	62	61	61
Okrzeszyce-Rynakowice	91	94	98	98	94	97	101	98	98	100	97
Polakowice	187	183	198	200	203	211	210	212	213	207	208
Przeclawice	307	306	309	314	311	312	309	301	296	303	303
Raclawice Małe	41	41	41	46	42	42	45	46	47	46	46
Rzeplin-Szukalice	442	454	457	465	474	486	509	522	525	519	519
Stary Śleszów	315	317	327	338	350	353	358	359	359	361	367
Suchy Dwór	156	173	178	181	184	190	204	203	219	246	275
Turów	175	179	174	183	189	192	205	210	205	202	211
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	746	755	757	760	761	774	760	757	764	763	770
Wilczków-Pasterzyce	431	429	429	426	434	435	438	437	447	442	441
Wilkowice	62	63	62	62	62	64	66	65	63	63	65
Wojkowice	166	169	179	187	189	194	194	204	212	217	230
Żerniki Wlk.	162	162	169	175	172	177	176	178	175	175	178
„Stara Żórawina” i „Osiedle”	868	868	870	870	874	881	890	899	903	906	905
Żórawina - pozostała część wsi	1086	1132	1178	1238	1307	1357	1415	1449	1460	1498	1516

Źródło: Urząd Gminy Żórawina

W latach 2005-2015 widoczny jest dynamiczny wzrost liczby mieszkańców gminy Żórawina, przy czym dynamika zmian demograficznych jest silnie zróżnicowana w poszczególnych miejscowościach. Procentową zmianę liczby mieszkańców w roku 2015 w odniesieniu do roku 2005 prezentuje tabela.

Tab. 2 Procentowa zmiana liczby mieszkańców 2015/2005 wg sołectw

Wyszczególnienie	2005	2015	zmiana (%) 2015 w stosunku do 2005
Bogunów	270	260	96,30%
Bratowice-Zagródki	124	133	107,26%
Galowice	218	296	135,78%
Jaksonów	488	501	102,66%
Jarosławice	101	102	100,99%
Karwiany-Komorowice	334	970	290,42%
Krajków	289	257	88,93%
Mędłów	66	339	513,64%
Milejowice	75	79	105,33%
Mnichowice	247	333	134,82%
Nowojowice	141	162	114,89%

Nowy Śleszów	62	61	98,39%
Okrzeszyce-Rynakowice	91	97	106,59%
Polakowice	187	208	111,23%
Przeclawice	307	303	98,70%
Raclawice Małe	41	46	112,20%
Rzeplin-Szukalice	442	519	117,42%
Stary Śleszów	315	367	116,51%
Suchy Dwór	156	275	176,28%
Turów	175	211	120,57%
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	746	770	103,22%
Wilczków-Pasterzyce	431	441	102,32%
Wilkowice	62	65	104,84%
Wojkowice	166	230	138,55%
Żerniki Wlk.	162	178	109,88%
„Stara Żórawina” i „Osiedle”	868	905	104,26%
Żórawina - pozostała część wsi	1086	1516	139,59%
Gmina	7650	9624	125,80%

Źródło: Urząd Gminy Żórawina/obliczenia własne

Wzrost liczby mieszkańców jest zjawiskiem korzystnym z punktu widzenia potrzeb rozwojowych jednostki jaką jest gmina. Za stan kryzysowy uznano więc sytuację, w której następuje spadek liczby mieszkańców lub wzrost jest mniejszy niż średnio w gminie (przyrost w latach 2005-2015 na poziomie 125,80%). Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Bezrobocie

Na terenie gminy Żórawina, na koniec czerwca 2016 roku liczba osób bezrobotnych wynosiła 90 osób. Analizując liczbę bezrobotnych w latach 2012-2015 obserwuje się spadek tego wskaźnika w gminie. Jest to tendencja występująca w całym powiecie Wrocławskim.

Liczbę bezrobotnych w gminie Żórawina i w powiecie Wrocławskim w latach 2013-2015 prezentuje tabela.

Tab. 3 Liczba bezrobotnych w latach 2013-2015 (dane na 31 XII)

Rok	2013	2014	2015
Liczba bezrobotnych w gminie Żórawina	252	227	221
Liczba bezrobotnych w powiecie Wrocławskim	3057	2429	2167
Bezrobotni zamieszkali w gminie Żórawina w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie Wrocławskim	8,24%	9,35%	10,20%

Źródło: PUP Wrocław

Jak pokazuje powyższa tabela dynamika spadku liczby osób bezrobotnych w Gminie Żórawina w latach

2013-2015 jest niższa niż dynamika spadku liczby osób bezrobotnych w powiecie Wrocławskim.

Wśród osób pozostających bez pracy szczególne istotnym wskaźnikiem jest liczba osób długotrwale pozostająca bez pracy. Są to osoby, które w ciągu ostatnich 24 miesięcy co najmniej 12 miesięcy pozostawały bez pracy. Długotrwale bezrobocie uczy pewnych określonych zachowań – np. uzyskania świadczeń z pomocy społecznej, brak problemu z opieką nad dzieckiem, duża ilość czasu wolnego. Pójście do pracy stwarza groźbę zburzenia tego utrwalonego porządku. Długotrwale pozostawanie bez pracy często staje się przyczyną problemów z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczności lokalnej. Z tego powodu trwałe bezrobocie jest jednym z istotnych wskaźników diagnozowania obszarów problemowych w sferze społecznej.

Liczbę osób długotrwale bezrobotnych w odniesieniu do sołectw gminy Żórawina prezentuje poniższa tabela. W celach porównawczych obok wartości bezwzględnych przedstawiono również wskaźnik obrazujący liczbę osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Umożliwia to obiektywne porównanie sytuacji w poszczególnych sołectwach.

Tab. 4 Liczba długotrwale bezrobotnych w gminie Żórawina wg sołectw

Wyszczególnienie	Liczba długotrwale bezrobotnych (VI 2016)	Liczba bezrobotnych/1000 mieszkańców
Bogunów	1	3,85
Bratowice-Zagródki	1	7,52
Galowice	4	13,51
Jaksonów	3	5,99
Jarosławice	0	0,00
Karwiany-Komorowice	6	6,19
Krajków	4	15,56
Mędłów	1	2,95
Milejowice	0	0,00
Mnichowice	3	9,01
Nowojowice	1	6,17
Nowy Śleszów	0	0,00
Okrzeszyce-Rynakowice	1	10,31
Polakowice	0	0,00
Przeclawice	2	6,60
Racławice Małe	1	21,74
Rzeplin-Szukalice	6	11,56
Stary Śleszów	3	8,17
Suchy Dwór	2	7,27
Turów	4	18,96
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	11	14,29
Wilczków-Pasterzyce	2	4,54
Wilkowice	1	15,38

Wojkowice	3	13,04
Żerniki Wlk.	9	50,56
„Stara Żórawina” i „Osiedle”	11	12,15
Żórawina - pozostała część wsi	10	6,41
Gmina (średnio)	90	9,35

Źródło: PUP Wrocław

W tabeli nr 4 kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina a więc odsetek osób bezrobotnych jest wyższy niż 9,35 osób na 1000 mieszkańców.

Ubóstwo

Problem ubóstwa jest problemem wieloaspektowym. Zazwyczaj przyjmuje się, że jest to zjawisko związane z brakiem możliwości zaspokajania potrzeb, które w zbiorowości uznaje się za podstawowe. Zjawisko to, wiąże się więc bezpośrednio z sytuacją materialną.

Zjawisko ubóstwa w gminie Żórawina zostało przeanalizowane w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej. Analizie poddano następujące dane:

1. ilość udzielonych zasiłków okresowych
2. ilość udzielonych zasiłków stałych
3. ilość świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W celach porównawczych dane liczbowe przeliczono również na wskaźnik liczby osób w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, co umożliwia obiektywne porównanie sytuacji na poszczególnych ulicach i w poszczególnych miejscowościach.

Tab. 5 Zjawisko ubóstwa w gminie Żórawina wg sołectw (2015)

Wyszczególnienie	Zasiłek okresowy		Zasiłek stały	
	liczba	Liczba/1000 mieszkańców	liczba	Liczba/1000 mieszkańców
Bogunów	1	3,85	3	11,54
Bratowice-Zagródki	1	7,52	0	0,00
Galowice	2	6,76	3	10,14
Jaksonów	5	9,98	1	2,00
Jarosławice	0	0,00	0	0,00
Karwiany-Komorowice	2	2,06	0	0,00
Krajków	1	3,89	0	0,00
Mędłów	0	0,00	0	0,00
Milejowice	0	0,00	1	12,66
Mnichowice	2	6,01	0	0,00
Nowojowice	0	0,00	0	0,00
Nowy Śleszów	0	0,00	1	16,39

Okrzeszyce-Rynakowice	1	10,31	0	0,00
Polakowice	0	0,00	0	0,00
Przeclawice	5	16,50	1	3,30
Raclawice Małe	1	21,74	0	0,00
Rzeplin-Szukalice	1	1,93	2	3,85
Stary Śleszów	2	5,45	1	2,72
Suchy Dwór	1	3,64	1	3,64
Turów	3	14,22	1	4,74
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	8	10,39	7	9,09
Wilczków-Pasterzyce	2	4,54	0	0,00
Wilkowice	1	15,38	1	15,38
Wojkowice	1	4,35	1	4,35
Żerniki Wlk.	2	11,24	1	5,62
„Stara Żórawina” i „Osiedle”	7	7,73	7	7,73
Żórawina - pozostała część wsi	13	8,58	2	1,31
Gmina (średnio)	62	6,44	34	3,53

Źródło: GOPS Żórawina/obliczenia własne

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Tab. 6 Zjawisko ubóstwa w gminie Żórawina wg sołectw (2015)

Wyszczególnienie	Zasiłek celowy		Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	
	liczba	Liczba/1000 mieszkańców	liczba	Liczba/1000 mieszkańców
Bogunów	3	11,54	0	0,00
Bratowice-Zagródki	2	15,04	0	15,04
Galowice	5	16,89	0	10,14
Jaksonów	6	11,98	5	9,98
Jarosławice	0	0,00	0	0,00
Karwiany-Komorowice	3	3,09	3	4,12
Krajków	4	15,56	0	3,89
Mędłów	0	0,00	0	0,00
Milejowice	0	0,00	0	12,66
Mnichowice	2	6,01	0	3,00
Nowojowice	0	0,00	0	12,35
Nowy Śleszów	1	16,39	0	0,00
Okrzeszyce-Rynakowice	3	30,93	1	10,31
Polakowice	0	0,00	0	4,81

Przeclawice	9	29,70	1	3,30
Raclawice Małe	0	0,00	0	0,00
Rzeplin-Szukalice	4	7,71	2	0,00
Stary Śleszów	2	5,45	2	5,45
Suchy Dwór	3	10,91	2	0,00
Turów	4	18,96	0	0,00
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	11	14,29	1	0,00
Wilczków-Pasterzyce	3	6,80	3	2,27
Wilkowice	1	15,38	0	0,00
Wojkowice	2	8,70	0	0,00
Żerniki Wlk.	3	16,85	1	11,24
„Stara Żórawina” i „Osiedle”	17	18,78	10	11,05
Żórawina - pozostała część wsi	6	3,96	3	1,98
Gmina (średnio)	94	9,77	34	3,43

Źródło: GOPS Żórawina/obliczenia własne

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

W badaniu problemu ubóstwa najistotniejszym źródłem danych jest ilość wypłacanych zasiłków okresowych. Ten rodzaj pomocy materialnej udzielany jest osobom, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej między innymi ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie, niepełnosprawność. Zasiłek okresowy w przeciwieństwie do zasiłku stałego nie jest formą pomocy dla osób całkowicie niezdolnych do pracy (np. z powodu wieku czy stanu zdrowia).

Przemoc domowa

Przemoc domowa (przemoc w rodzinie) jest poważnym problemem społecznym, i należy ją traktować, jako rodzaj patologii społecznej. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, dlatego należy ją rozpatrywać w kategorii o dużej szkodliwości społecznej. W obliczu przemocy, dom rodzinny, który kojarzy się z ciepłem, miłością i bezpieczeństwem, staje się miejscem, w którym członkowie rodziny doznają krzywdy i cierpienia.

Do analizy zjawiska przemocy społecznej na terenie gminy Żórawina wykorzystano dane dotyczące liczby postępowań jakie zostały przeprowadzone w roku 2015 w ramach procedury tzw. „Niebieskiej Karty”. Dane prezentuje poniższa tabela.

Tab. 7 Zjawisko przemocy domowej w gminie Żórawina wg sołectw (2015)

Wyszczególnienie	Procedura „Niebieskiej Karty”	
	liczba	liczba/1000 mieszkańców
Bogunów	0	0,00

Bratowice-Zagródki	2	15,04
Galowice	3	10,14
Jaksonów	5	9,98
Jarostawice	0	0,00
Karwiany-Komorowice	4	4,12
Krajków	1	3,89
Mędłów	0	0,00
Milejowice	1	12,66
Mnichowice	1	3,00
Nowojowice	2	12,35
Nowy Śleszów	0	0,00
Okrzeszyce-Rynakowice	1	10,31
Polakowice	1	4,81
Przeclawice	1	3,30
Racławice Małe	0	0,00
Rzeplin-Szukalice	0	0,00
Stary Śleszów	2	5,45
Suchy Dwór	0	0,00
Turów	0	0,00
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	0	0,00
Wilczków-Pasterzyce	1	2,27
Wilkowice	0	0,00
Wojkowice	0	0,00
Żerniki Wlk.	2	11,24
„Stara Żórawina” i „Osiedle”	4	4,42
Żórawina - pozostała część wsi	2	1,32
Gmina (średnio)	33	3,43

Źródło: GOPS Żórawina/obliczenia własne

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Uczestnictwo w kulturze

Poziom uczestnictwa mieszkańców gminy w kulturze oceniono w oparciu o dane z Gminnego Centrum Kultury w Żórawinie w zakresie czytelnictwa. Gminne Centrum Kultury w Żórawinie jest samorządową placówką edukacji pozaszkolnej. Misją naszego centrum jest tworzenie inspirującego miejsca do rozwoju pasji, zainteresowań, uzdolnień i umiejętności poprzez wychowanie, kulturę i edukację. W strukturze GCK funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Żórawinie, która posiada również filie w Węgrach oraz w Rzeplinie. Informację o czytelnikach korzystających z zasobów Gminnej Biblioteki Publicznej prezentuje

poniższa tabela.

Tab. 8 Czytelnictwo w gminie Żórawina wg sołectw

Wyszczególnienie	Liczba aktywnych czytelników (minimum jedno wypożyczenie rocznie)	
	liczba	liczba/1000 mieszkańców
Bogunów	19	73,08
Bratowice-Zagródki	2	15,04
Galowice	30	101,35
Jaksonów	15	29,94
Jarosławice	6	58,82
Karwiany-Komorowice	35	36,08
Krajków	15	58,37
Mędlów	22	64,90
Milejowice	6	75,95
Mnichowice	21	63,06
Nowojowice	7	43,21
Nowy Śleszów	2	32,79
Okrzeszyce-Rynakowice	2	20,62
Polakowice	17	81,73
Przeclawice	8	26,40
Racławice Małe	1	21,74
Rzeplin-Szukalice	208	400,77
Stary Śleszów	40	108,99
Suchy Dwór	10	36,36
Turów	19	90,05
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	115	149,35
Wilczków-Pasterzyce	19	43,08
Wilkowice	14	215,38
Wojkowice	26	113,04
Żerniki Wlk.	11	61,80
„Stara Żórawina” i „Osiedle”	155	171,27
Żórawina - pozostała część wsi	199	131,27
Gmina (średnio)	1024	106,40

Źródło: GCK w Żórawinie/obliczenia własne

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Uczestnictwo w życiu publicznym

Uczestnictwo w życiu publicznym to relacje, jakie zachodzą pomiędzy obywatelami, organizacjami oraz

instytucjami państwowymi i samorządowymi. Uczestnictwo w życiu publicznym oznacza wpływ jednostki na sytuację w państwie, poszczególnych szczeblach administracji samorządowej, a także możliwość działania w rozmaitych organizacjach.

Najłatwiej mierzalnym wskaźnikiem uczestnictwa w życiu publicznym niewątpliwie jest udział w wyborach. Z prawa tego może korzystać każdy dorosły obywatel naszego kraju. W celu analizy uczestnictwa mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy Żórawina przeanalizowano frekwencję wyborczą podczas wyborów samorządowych w 2014 roku.

Analizowane dane pochodzą z 15 okręgów wyborczych, w których mieszkańcy wybierali radnych Rady Gminy Żórawina.

Tab. 9 Frekwencja w wyborach do Rady Gminy Żórawina (2014 rok)

Wyszczególnienie	% uprawnionych, którzy wzięli udział w wyborach
Bogunów	47,15%
Bratowice-Zagródki	51,44%
Galowice	45,87%
Jaksonów	38,71%
Jarosławice	51,44%
Karwiany-Komorowice	48,71%
Krajków	59,49%
Mędłów	60,77%
Milejowice	51,44%
Mnichowice	58,53%
Nowojowice	59,61%
Nowy Śleszów	59,61%
Okrzeszyce-Rynakowice	51,44%
Polakowice	59,49%
Przeclawice	38,71%
Raclawice Małe	59,61%
Rzeplin-Szukalice	56,74%
Stary Śleszów	59,61%
Suchy Dwór	60,77%
Turów	58,53%
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	58,66%
Wilczków-Pasterzyce	45,87%
Wilkowice	51,44%
Wojkowice	58,53%
Żerniki Wlk.	47,15%
Żórawina *	59,07%
Gmina	54,41%

** łącznie cała wieś bez podziału na „Stara Żórawina” „Osiedle” i pozostałą część wsi*

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych PKW

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Analiza koncentracji problemów społecznych – dane statystyczne

W celu dokonania oceny koncentracji problemów społecznych na terenie gminy Żórawina zebrane dane porównywano do średniej obliczonej dla całej gminy. Dotyczyło to każdego badanego czynnika. Gdy analizowany czynnik na badanym obszarze (sołectwo/część wsi Żórawina) ma wartość gorszą od średniej, potwierdza to występowanie problemu społecznego.

Analizie poddano następujące parametry:

- zmiana liczby mieszkańców 2015/2005
- liczba osób długotrwale bezrobotnych
- liczba osób objęta wsparciem w formie zasiłku okresowego
- liczba osób objęta wsparciem w formie zasiłku stałego
- liczba osób objęta wsparciem w formie zasiłku celowego
- liczba osób objęta świadczeniem z funduszu alimentacyjnego
- liczba procedur „Niebieska Karta”
- poziom czytelnictwa
- frekwencja wyborcza

Zbiornicze zestawienie wyników analizy w poszczególnych sołectwach gminy Żórawina prezentuje tabela.

Tab. 10 Wyniki analizy problemów społecznych

Wyszczególnienie	demografia	bezrobocie	zasiłek okresowy	Zasiłek stały	zasiłek celowy	świadczenie alimentacyjne	„Niebieska Karta”	czytelnictwo	Frekwencja wyborcza	Suma problemów
Żerniki Wlk.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	9
Okrzeszyce-Rynakowice	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	8
Galowice		Tak	Tak	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak	7
Jaksonów	Tak		Tak		Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	7
„Stara Żórawina” + „Osiedle”	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			7
Bratowice-Zagródki	Tak		Tak		Tak		Tak	Tak	Tak	6
Turów	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak			Tak		6
Wilkowice	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak				Tak	6
Bogunów	Tak			Tak	Tak			Tak	Tak	5
Krajków	Tak	Tak			Tak		Tak	Tak		5
Milejowice	Tak			Tak			Tak	Tak	Tak	5

Przeclawice	Tak		Tak		Tak			Tak	Tak	5
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak					5
Nowy Śleszów	Tak			Tak	Tak			Tak		4
Raclawice Małe	Tak	Tak	Tak					Tak		4
Rzeplin-Szukalice	Tak	Tak		Tak		Tak				4
Suchy Dwór				Tak	Tak	Tak		Tak		4
Wilczków-Pasterzyce	Tak					Tak		Tak	Tak	4
Żórawina - pozostała część wsi			Tak	Tak		Tak				3
Jarosławice	Tak							Tak	Tak	3
Karwiany-Komorowice							Tak	Tak	Tak	3
Nowojowice	Tak						Tak	Tak		3
Polakowice	Tak						Tak	Tak		3
Stary Śleszów	Tak					Tak	Tak			3
Wojkowice		Tak		Tak						2
Mędłów								Tak		1
Mnichowice								Tak		1

Największa koncentracja negatywnych zjawisk o charakterze społecznym w odniesieniu do analizowanych wskaźników statystycznych wystąpiła w następujących sołectwach:

- Żerniki Wielkie.
- Okrzeszyce-Rynakowice
- Galowice
- Jaksonów
- Żórawina w zakresie „Stara Żórawina” + „Osiedle”
- Bratowice-Zagródki
- Turów
- Wilkowice
- Bogunów
- Krajków
- Milejowice
- Przeclawice
- Węgry-Brzeście-Marcinkowice

Należy pamiętać o tym, że wiele negatywnych zjawisk społecznych jest ze sobą w znacznym stopniu

powiązanych . Często występują one łącznie. Zwykle się na przykład uważa, że utrzymujące się na podwyższonym poziomie bezrobocie prowadzi do poszerzenia sfery ubóstwa i wytworzenia mechanizmów „uzależnienia” od pomocy społecznej, a w konsekwencji wyższego poziomu bezradności życiowej. Z kolei jest rzeczą naturalną, że u źródeł wyższego poziomu przemocy domowej mogą leżeć zarówno nadmierne spożycie alkoholu, jak i niedostatki w zakresie oferty dotyczącej kultury, sportu, rekreacji i zagospodarowania czasu wolnego.

Analiza koncentracji problemów społecznych – konsultacje społeczne i odczucia interesariuszy

Rewitalizacja stanowi zasadniczo zadanie publiczne, które jednak powinno być realizowane nie tylko przez podmioty publiczne, lecz także przez interesariuszy tego procesu. Dlatego niezwykle ważnym elementem rewitalizacji jest partycypacja, rozumiana jako współuczestniczenie interesariuszy w tworzeniu Programu Rewitalizacji. Interesariuszami w przypadku procesu rewitalizacji są osoby lub inne organizacje, które uczestniczą w tworzeniu projektu (biorą czynny udział w jego realizacji) lub są bezpośrednio zainteresowane wynikami jego wdrożenia. W procesie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina konsultacjom społecznym poddano między innymi kwestię obszaru zdegradowanego w sferze społecznej. W konsultacjach wykorzystano kwestionariusz ankietowy kierowany do wszystkich interesariuszy w gminie oraz pogłębione wywiady z osobami najlepiej znającymi tą problematykę, czyli pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żórawinie i pracownikami Urzędu Gminy w Żórawinie.

Wśród propozycji składanych w toku konsultacji społecznych największe oczekiwania w zakresie rewitalizacji dotyczą Bratowic, Bogunowa, Galowic i Żórawiny, przy czym w przypadku tej ostatniej miejscowości, ze względu na jej wielkość proponowano konkretne miejsca, przede wszystkich tzw. „Starą Żórawinę” oraz tzw. „Osiedle” czyli część miejscowości położoną blisko Galowic a nieco oddaloną od reszty Żórawiny.

Wyniki analizy wskaźnikowej i przeprowadzonych na etapie diagnozy konsultacji społecznych były także przedmiotem pogłębionych wywiadów z przedstawicielami Samorządu Gminnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Oni również wskazali na znaczące różnice w ilości i skali problemów społecznych występujących w tzw. „nowych” częściach Żórawiny oraz w tzw. „Starej Żórawiny”.

2.2 Analiza sfery gospodarczej

Na początku listopada 2016 roku w Centralnej Ewidencji Działalności i Informacji Gospodarczej zarejestrowanych było 849 aktywnych podmiotów gospodarczych z obszaru gminy Żórawina. Ilość podmiotów gospodarczych, a także wskaźnik ilość podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców prezentuje poniższa tabela.

Tabela zawiera również odniesienie liczby aktywnych podmiotów gospodarczych do liczby wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG. Wskaźnik obrazuje żywotność podmiotów gospodarczych.

Tab. 11 Informacja o podmiotach gospodarczych działających na terenie gminy Żórawina

Wyszczególnienie	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych/1000 mieszkańców	Liczba wszystkich podmiotów gospodarczych wpisanych w CEIDG	Liczba wszystkich podmiotów gospodarczych/liczba aktywnych podmiotów gospodarczych
Bogunów	17	65,38	27	62,96%
Bratowice-Zagródki	7	52,63	12	58,33%
Galowice	24	81,08	37	64,86%
Jaksonów	23	45,91	33	69,70%
Jarosławice	5	49,02	6	83,33%
Karwiany-Komorowice	168	173,20	215	78,14%
Krajków	7	27,24	9	77,78%
Mędłów	59	174,04	79	74,68%
Milejowice	5	63,29	6	83,33%
Mnichowice	23	69,07	40	57,50%
Nowojowice	6	37,04	9	66,67%
Nowy Śleszów	3	49,18	4	75,00%
Okrzeszyce-Rynakowice	4	41,24	6	66,67%
Polakowice	12	57,69	16	75,00%
Przecławice	16	52,81	24	66,67%
Raławice Małe	3	65,22	5	60,00%
Rzeplin-Szukalice	31	59,73	45	68,89%
Stary Śleszów	19	51,77	33	57,58%
Suchy Dwór	30	109,09	41	73,17%
Turów	18	85,31	28	64,29%
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	41	53,25	78	52,56%
Wilczków-Pasterzyce	24	54,42	34	70,59%
Wilkowice	4	61,54	6	66,67%
Wojkowice	30	130,43	44	68,18%
Żerniki Wlk.	9	50,56	13	69,23%

Żórawina	261	107,81	387	67,44%
Gmina	849	88,22	1237	68,63%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych CEIDG

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Za koncentrację negatywnych zjawisk gospodarczych uznano sytuację, w której wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG przypadających na 1000 mieszkańców przyjął wartość gorszą od średniej dla całej gminy. Sytuacja taka wystąpiła w następujących sołectwach:

- Bogunów
- Bratowice-Zagrody
- Galowice
- Jaksonów
- Jarosławice
- Krajków
- Milejowice
- Mnichowice
- Nowojowice
- Nowy Śleszów
- Okrzeszyce-Rynakowice
- Polakowice
- Przecławice
- Racławice Małe
- Rzeplin-Szukalice
- Turów
- Węgry-Brzeście-Marcinkowice
- Wilczków-Pasterzyce
- Wilkowice
- Żerniki Wlk.

2.3 Analiza sfery środowiskowej

Na terenie gminy Żórawina widoczne są skutki oddziaływania na środowisko procesów związanych z działalnością gospodarczą, działalnością rolniczą czy transportem.

Do intensywnych czynników negatywnie oddziałujących na środowisko w gminie należą:

- pogorszenie się jakości powietrza przy głównych szlakach komunikacyjnych,
- zanieczyszczanie wód powierzchniowych i podziemnych związane z działalnością rolniczą i bytowaniem człowieka,
- ciągły wzrost natężenia ruchu samochodowego,
- zmniejszanie się powierzchni gruntów użytkowanych rolniczo na rzecz obszarów zurbanizowanych,

Wymienione czynniki wpływające negatywnie na stan środowiska wpływają także niekorzystnie na warunki życia mieszkańców gminy Żórawina.

Jednym z czynników środowiskowych o silnym oddziaływaniu na zdrowie człowieka są produkty zawierające azbest. Azbest jest praktycznie niezniszczalny w środowisku, zaś groźny dla zdrowia jest wtedy, gdy jego elementarne włókna znajdują się we wdychanym powietrzu. Stąd działania samorządów gminnych związane z inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest a także wieloletnie plany eliminowania tej substancji ze środowiska. Informacje o ilości wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych w ramach „Programu usuwania azbestu z gminy Żórawina”, przypadającą na mieszkańca prezentuje poniższa tabela.

Tab. 12 Wyroby zawierające azbest

Wyszczególnienie	Ilość wyrobów zawierających azbest w m ²	Ilość wyrobów zawierających azbest w m ² /mieszkańca
Bogunów	3 166,25	12,18
Bratowice-Zagrody	5 817,35	43,74
Galowice	3 134,99	10,59
Jaksonów	6 794,44	13,56
Jarosławice	2 713,87	26,61
Karwiany-Komorowice	2 477,15	2,55
Krajków	3 157,22	12,28
Mędłów	414,98	1,22
Milejowice	1 653,51	20,93
Mnichowice	479,93	1,44
Nowojowice	4 248,25	26,22
Nowy Śleszów	3 415,88	56,00
Okrzeszyce-Rynakowice	671,53	6,92
Polakowice	1 896,55	9,12
Przeclawice	3 005,78	9,92
Raclawice Małe	190,15	4,13
Rzeplin-Szukalice	5 266,13	10,15

Stary Śleszów	10 227,61	27,87
Suchy Dwór	833,68	3,03
Turów	3 056,06	14,48
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	22 911,36	29,76
Wilczków-Pasterzyce	5 334,32	12,10
Wilkowice	2 743,12	42,20
Wojkowice	1 372,84	5,97
Żerniki Wlk.	4 223,26	23,73
Żórawina	12 771,18	5,28
Gmina	111 977,39	11,64

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z Programu usuwania azbestu z gminy Żórawina

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Za koncentrację negatywnych zjawisk środowiskowych uznano sytuację, w której wskaźnik powierzchni wyrobów azbestowych przypadających na 1 mieszkańca przyjął wartość gorszą od średniej dla całej gminy.

Sytuacja taka wystąpiła w następujących sołectwach:

- Bogunów
- Bratowice-Zagrody
- Jaksonów
- Jarosławice
- Krajków
- Milejowice
- Nowojowice
- Nowy Śleszów
- Stary Śleszów
- Turów
- Węgry-Brzeście-Marcinkowice
- Wilczków-Pasterzyce
- Wilkowice
- Żerniki Wlk.

2.4 Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy kluczowe znaczenie ma jej skomunikowanie zewnętrzne i wewnętrzne co wiąże się bezpośrednio ze stanem dróg w jej wnętrzu oraz skomunikowaniem ze światem zewnętrznym.

Gmina Żórawina posiada dobre połączenia komunikacyjne sprzyjające funkcjom logistycznym o zasięgu ponadregionalnym, które zapewniają:

☐ autostrada A4 (Jędrzychowice-Korczowa, ze zjazdem „Krajków” zlokalizowanym na terenie gminy),

☐ drogi wojewódzkie:

1.1. o nr 395 – Wrocław – Strzelin – Ziębice;

1.2. o nr 346 – Oława – Kąty Wrocławskie – Środa Śląska.

Całkowita długość sieci drogowej na obszarze gminy wynosi 134,92 km, w tym 9,6% stanowi autostrada, 14,8% drogi wojewódzkie, 53,4% drogi powiatowe, a 7,4% drogi gminne.

Ogólną ocenę stanu dróg na terenie gminy Żórawina prezentuje poniższa tabela.

Tab. 13 Stan dróg na terenie gminy Żórawina

Wyszczególnienie	Ogólna ocena stanu drogi: 5- b. dobry 2 - zły
Bogunów	3
Bratowice-Zagrody	3
Galowice	3
Jaksonów	4
Jarosławice	3
Karwiany-Komorowice	4
Krajków	4
Mędłów	4
Milejowice	3
Mnichowice	4
Nowojowice	4
Nowy Śleszów	3
Okrzeszyce-Rynakowice	4
Polakowice	4
Przeclawice	4
Racławice Małe	3
Rzeplin-Szukalice	4
Stary Śleszów	4
Suchy Dwór	4
Turów	3
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	4

Wilczków-Pasterzyce	4
Wilkowice	4
Wojkowice	4
Żerniki Wlk.	3
Żórawina	4
Gmina	3,7

Źródło: Urząd Gminy Żórawina

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Gmina Żórawina dysponuje czynną wodociągową siecią rozdzielczą o długości 118,9 km, która zaopatruje mieszkańców w wodę pochodzącą z 6 stacji uzdatniania: Bratowice, Jaksonów, Stary Śleszów, Węgry, Żerniki Wielkie, Żórawina. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 17 km. Sieć kanalizacyjna stanowi 14,3% długości sieci wodociągowej.

Informację na temat stopnia pokrycia gminy Żórawina sieciami wodną i kanalizacyjną prezentuje poniższa tabela.

Tab. 14 Stopień pokrycia gminy Żórawina siecią wodną i kanalizacyjną

Wyszczególnienie	Stopień pokrycia siecią wodociągową w % (wartość szacunkowa)	Stopień pokrycia siecią kanalizacyjną w % (wartość szacunkowa)
Bogunów	100,00	0,00
Bratowice-Zagrody	100,00	0,00
Galowice	100,00	0,00
Jaksonów	100,00	0,00
Jarosławice	100,00	0,00
Karwiany-Komorowice	100,00	25,00
Krajków	100,00	0,00
Mędłów	100,00	35,00
Milejowice	100,00	0,00
Mnichowice	100,00	0,00
Nowojowice	100,00	0,00
Nowy Śleszów	100,00	0,00
Okrzeszyce-Rynakowice	100,00	0,00
Polakowice	100,00	0,00
Przeclawice	100,00	0,00
Racławice Małe	100,00	0,00
Rzeplin-Szukalice	100,00	0,00
Stary Śleszów	100,00	0,00
Suchy Dwór	100,00	0,00
Turów	100,00	0,00
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	100,00	0,00
Wilczków-Pasterzyce	100,00	0,00

Wilkowice	100,00	0,00
Wojkowice	100,00	0,00
Żerniki Wlk.	100,00	0,00
Żórawina	100,00	70,00

Źródło: Urząd Gminy Żórawina

Do oceny problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej wykorzystano wskaźnik stanu dróg. Sytuację na analizowanym obszarze odniesiono do średniej w gminie Żórawina. Sytuacja gorsza od średnie wystąpiła w sołectwach:

- Bogunów
- Bratowice-Zagródki
- Galowice
- Jarosławice
- Milejowice
- Nowy Śleszów
- Racławice Małe
- Turów
- Żerniki Wlk.

2.5 Analiza problemów technicznych

W analizie problemów technicznych wykorzystano koncentrację mieszkań komunalnych w odniesieniu do liczby mieszkańców. Mieszkania komunalne stanowią własność gminy. Mieszkania te wynajmowane są osobą o odpowiednio niskich dochodach. Powoduje to, że mieszkania komunalne są często zdekapitalizowane a ich stan techniczny nie jest najlepszy.

W związku z tym, do oceny koncentracji problemów technicznych przyjęto wskaźnik liczby mieszkań komunalnych przypadająca na 1000 mieszkańców analizowanego obszaru (sołectwa).

Dane dotyczące mieszkań komunalnych zawiera poniższa tabela.

Tab. 15 Mieszkania komunalne w gminie Żórawina

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba mieszkań komunalnych/1000 mieszkańców
Bogunów	1	3,85
Bratowice-Zagródki	0	0,00
Galowice	6	20,27
Jaksonów	0	0,00
Jarosławice	1	9,80
Karwiany-Komorowice	1	1,03
Krajków	0	0,00
Mędłów	0	0,00
Milejowice	1	12,66
Mnichowice	0	0,00
Nowojowice	0	0,00
Nowy Śleszów	0	0,00
Okrzeszyce-Rynakowice	0	0,00
Polakowice	1	4,81
Przecławice	0	0,00
Raclawice Małe	0	0,00
Rzeplin-Szukalice	4	7,71
Stary Śleszów	0	0,00
Suchy Dwór	2	7,27
Turów	0	0,00
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	7	9,09
Wilczków-Pasterzyce	3	6,80
Wilkowice	0	0,00
Wojkowice	0	0,00
Żerniki Wlk.	2	11,24
Żórawina	50	20,65
Gmina	79	8,21

Źródło: Urząd Gminy Żórawina

Kolorem czerwonym zaznaczone zostały wyniki, których wartość jest gorsza od średniej w gminie Żórawina.

Za koncentrację negatywnych zjawisk technicznych uznano sytuację, w której analizowany czynnik przyjął wartość gorszą od średniej dla całej gminy. Sytuacja taka wystąpiła w następujących sołectwach:

- Galowice
- Jarosławice
- Milejowice
- Węgry-Brzeście-Marcinkowice
- Żerniki Wielkie
- Żórawina

3 Obszary zdegradowane w gminie Żórawina

Jako obszar rewitalizacji może zostać wyznaczony obszar spełniający kryteria obszaru zdegradowanego.

Obszar zdegradowany musi spełniać następujące warunki:

- ❖ Obszar musi znajdować się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.
- ❖ Obok koncentracji negatywnych zjawisk społecznych występuje tam, również jedno z negatywnych zjawisk:
 - gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
 - środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
 - przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
 - technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych sporządzono matrycę w formie tabeli, w której przeanalizowano występowanie koncentracji problemów we wszystkich pięciu sferach w odniesieniu do wszystkich jednostek analizowanych a więc 25 sołectw z Gminy Żórawina i dwóch jednostek wyznaczonych w obrębie wsi Żórawina.

Tab. 16 Koncentracja problemów w gminie Żórawina

Wyszczególnienie	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera funkcjonalno-przestrzenna	Sfera techniczna	Obszar zdegradowany
Bogunów	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak
Bratowice-Zagrody	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak
Galowice	Tak	Tak		Tak	Tak	Tak
Jaksonów	Tak	Tak	Tak			Tak
Jarosławice		Tak	Tak	Tak	Tak	
Karwiany-Komorowice						
Krajków	Tak	Tak	Tak			
Mędłów						
Milejowice	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	
Mnichowice		Tak				
Nowojowice		Tak	Tak			
Nowy Śleszów		Tak	Tak	Tak		
Okrzeszyce-Rynakowice	Tak	Tak				Tak
Polakowice		Tak				
Przeclawice	Tak	Tak				
Raclawice Małe		Tak		Tak		
Rzeplin-Szukalice		Tak				
Stary Śleszów			Tak			
Suchy Dwór						
Turów	Tak	Tak	Tak	Tak		Tak
Węgry-Brzeście-Marcinkowice	Tak	Tak	Tak		Tak	
Wilczków-Pasterzyce		Tak	Tak			
Wilkowice	Tak	Tak	Tak			Tak
Wojkowice						
Żerniki Wlk.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
„Stara Żórawina” + „Osiedle”	Tak				Tak	Tak
Żórawina - pozostała część wsi					Tak	

Kryteria obszaru zdegradowanego spełniają następujące obszary:

- Sołectwo Bogunów
- Sołectwo Bratowice-Zagrody
- Sołectwo Galowice
- Sołectwo Jaksonów
- Sołectwo Krajków
- Sołectwo Milejowice

- Sołectwo Okrzeszyce-Rynakowice
- Sołectwo Przecławice
- Sołectwo Turów
- Sołectwo Węgry-Brzeście-Marcinkowice
- Sołectwo Wilkowice
- Sołectwo Żerniki Wielkie.
- Wieś Żórawina w zakresie „Stara Żórawina” + „Osiedle”

Tab. 17 Wielkość obszaru zdegradowanego w gminie Żórawina

Obszar	Liczba mieszkańców	% mieszkańców	Powierzchnia w km ²	% powierzchni
Gmina Żórawina	9624	100,00	120,1	100,00
Obszar zdegradowany	4 055	42,13	9,66*	8,04

*powierzchnia obszarów zurbanizowanych

Łączna ilość mieszkańców, obszaru zdegradowanego wynosi 4 055 osób, co stanowi 42,13% wszystkich mieszkańców gminy Żórawina. Powierzchnia obszaru zdegradowanego liczona po granicy terenów zurbanizowanych wynosi 9,66 km², co stanowi 8,04% powierzchni gminy. Obszar zdegradowany w gminie Żórawina nie może w całości zostać uznany jako obszar rewitalizacji, gdyż przekracza pod względem liczby mieszkańców maksymalną, dopuszczalną wielkość (30% liczby mieszkańców gminy).

4 Obszar rewitalizacji

Ponieważ obszar wyznaczony jako obszar zdegradowany zamieszkały jest przez większą niż wynika to z wytycznych liczbę mieszkańców przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji należało ograniczyć jego zasięg. W tej sytuacji zdecydowano się na włączenie do obszaru rewitalizacji terenów o największej koncentracji problemów społecznych przyjmując jako wartość graniczną zidentyfikowanie na danym obszarze przynajmniej sześciu spośród dziesięciu analizowanych czynników. Kryterium to spełniły:

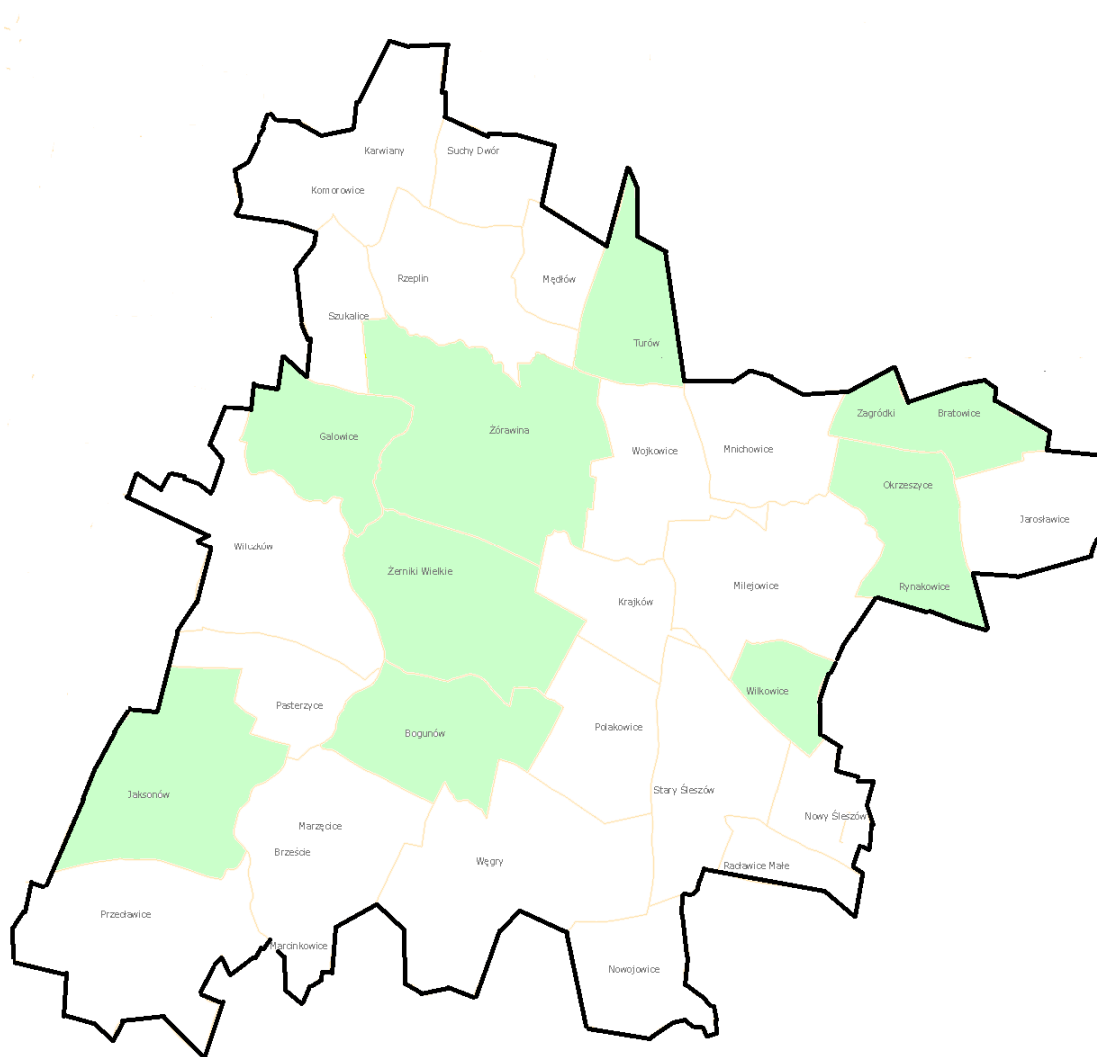
- sołectwo Bratowice-Zagródki
- sołectwo Jaksonów
- sołectwo Galowice
- sołectwo Okrzeszyce-Rynakowice
- sołectwo Wilkowice
- sołectwo Turów
- sołectwo Żerniki Wielkie
- część wsi Żórawina w zakresie „Stara Żórawina” + „Osiedle”

Ponadto biorąc pod uwagę odczucia społeczne wyrażone w ankietach przeprowadzonych na etapie diagnozy, spośród pozostałych sołectw spełniających kryteria obszarów zdegradowanych, w których zdiagnozowano koncentrację przynajmniej 5 negatywnych zjawisk społecznych, wybrano sołectwo Bogunów jako to, które mieszkańcy gminy wskazywali najczęściej jako obszar wymagający rewitalizacji. Biorąc pod uwagę wymóg koncentracji terytorialnej działań rewitalizacyjnych pozostałe tereny zdegradowane znalazły się poza obszarem rewitalizacji.

Gmina Żórawina jest jednostką administracyjną o bardzo dobrze rozwiniętej sieci osadniczej. Tworzą ją 32 wsie o zróżnicowanej wielkości jednak stosunkowo równomiernie rozłożone na całym obszarze. Mając na uwadze wzajemne położenie jednostek wymagających rewitalizacji wydzielono obszar rewitalizacji podzielony na podobszary obejmujące następujące tereny zdegradowane:

- Podobszar Bogunów (sołectwa Bogunów i Żerniki Wielkie)
- Podobszar Bratowice (sołectwo Bratowice-Zagródki)
- Podobszar Jaksonów (sołectwo Jaksonów)
- Podobszar Galowice (sołectwo Galowice i Żórawina „Osiedle”)
- Podobszar Okrzeszyce (sołectwo Okrzeszyce-Rynakowice)
- Podobszar Wilkowice (sołectwo Wilkowice)
- Podobszar Turów (sołectwo Turów)
- Podobszar Żórawina (część wsi Żórawina w zakresie „Stara Żórawina”)

Na mapie zaznaczono sołectwa w obrębie których wydzielono podobszary rewitalizacji.

Ryc. 1 Sołectwa w obrębie których wydzielono podobszary rewitalizacji

Mając na uwadze fakt, iż działania rewitalizacyjne prowadzone będą wyłącznie na obszarach zurbanizowanych (lub w bezpośrednim ich sąsiedztwie), wyznaczono obszar rewitalizacji

Tab. 18 Wielkość obszaru rewitalizacji w gminie Żórawina

Obszar	Liczba mieszkańców	% mieszkańców	Powierzchnia w km ²	% powierzchni
Gmina Żórawina	9624	100,00	120,1	100,00
Obszar rewitalizacji	2549	26,48	7,89	6,46

Obszar spełnia rygor związany z wielkością i liczbą mieszkańców terenów rewitalizacji w gminie, który stanowi że obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej, niż 30% jej mieszkańców. Fakt, że obszar rewitalizacji podzielono na osiem podobszarów wynika z rozbudowanej sieci osadniczej i rezygnacji z łączenia

5 Analiza SWOT obszarów rewitalizacji

Analiza SWOT to podstawowe narzędzie przy tworzeniu wszelkiego rodzaju strategii i programów naprawczych. Polega na zebraniu wszystkich czynników zidentyfikowanych na etapie diagnozy danego obszaru i rozpisaniu ich według sprawdzonego przez wielu teoretyków i praktyków schematu. Usystematyzowane informacje pozwalają na wyciągnięcie wniosków istotnych z punktu widzenia przyszłych planów rozwojowych.

SWOT to skrót od angielskich wyrazów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) oraz threats (zagrożenia).

- Mocne strony to zbiór atutów, jakimi dysponuje poddany badaniu obszar (miejscowość/sołectwo). Szczególnie ważne są cechy unikatowe, wyróżniające jednostkę na tle sąsiadów.
- Słabe strony to mankamenty jednostki; w tej grupie ujawniono wszystkie codzienne bolączki i problemy mieszkańców.
- Szanse wskazują na okoliczności, które można i należy wykorzystać dla przyszłego rozwoju miejscowości.
- Zagrożenia to z kolei te okoliczności, które mogą mieć niekorzystny wpływ na rozwój danej miejscowości. Zarówno szanse jak i zagrożenia wynikają zwykle z uwarunkowań zewnętrznych.

Z punktu widzenia Programu Rewitalizacji kluczowe jest by wyniki analizy SWOT umożliwiły wyznaczenie kierunków działań, które:

- ugruntują mocne strony obszarów rewitalizowanych
- zniwelują uciążliwości zidentyfikowane w obszarze słabych stron
- pozwolą na pełne wykorzystanie szans
- pomogą w likwidacji lub istotnym ograniczeniu zagrożeń

Analizę SWOT oparto o wyniki prac warsztatowych przeprowadzonych z lokalnymi liderami, mieszkańcami miejscowości objętych Programem Rewitalizacji. W spotkaniu uczestniczyli też przedstawiciele władz gminnych odpowiedzialnych za przygotowanie Programu Rewitalizacji.

Analizę SWOT przeprowadzono wspólnie dla wszystkich wyznaczonych obszarów rewitalizacji (Bogunów, Bratowice-Zagrody, Galowice, Jaksonów, Okrzeszyce-Rynakowice, Turów, Wilkowice, Żerniki Wielkie, Żórawina - „część stara” i „osiedle”). Koncentrowano się przy tym na łączących je cechach wspólnych, choć wskazywano również na specyficzne dla poszczególnych miejscowości.

Wyniki analizy SWOT

MOCNE STRONY

- Bliskość Wrocławia pozwalająca na zaspokajanie wielu potrzeb niemożliwych do zaspokojenia wyłącznie w oparciu o zasoby własne gminy Żórawina (korzystanie z rynku pracy, wyższych poziomów edukacji, instytucji kultury, placówek służby zdrowia itd.),
- Dostępność komunikacyjna (obecność autostrady A-4 i węzła autostradowego, dobre skomunikowanie z pobliskim ośrodkiem miejskim DW nr 395 i 346, linia kolejowa Wrocław-Międzyzlesie),
- Położenie w obrębie Aglomeracji Wrocławskiej i bliskość Wrocławia stanowiącego zaplecze dla osób napływających na teren gminy w celach osiedleńczych i rekreacyjnych,
- Korzystne warunki klimatyczno-glebowe dla rozwoju rolnictwa,

SŁABE STRONY

- Obecność terenów w centrum miejscowości (parki, stawy, tereny zielone), które utraciły swoje dawne funkcje i uległy degradacji przestrzennej i funkcjonalnej,
- Infrastruktura drogowa wymagająca licznych prac służących poprawie stanu technicznego
- W zdecydowanej większości wsi objętych programem rewitalizacji mniejszy niż przeciętny w gminie wskaźnik przyrostu liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich 10 lat, co świadczy o tym, że są to tereny mniej atrakcyjne osiedleńczo od innych,
- Słabo rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, brak nowoczesnej infrastruktury oraz ścieżek rowerowych w obrębie gminy i łączących jej miejscowości z Wrocławiem,
- Zły stan techniczny istniejących obiektów sportowych i terenów rekreacyjnych,

SZANSE

- Obecność działek (zwykle położonych w centralnej części wsi) o znacznym potencjale rekreacyjnym, stanowiących własność gminny i możliwych do wykorzystania do rozwoju np. ogólnodostępnej przestrzeni rekreacyjnej i/lub sportowej,
- Rosnące zaangażowania mieszkańców w życie społeczne miejscowości i gminy,
- wykorzystanie środków unijnych perspektywy 2014-2020,
- zasoby terenów pod inwestycje oraz budownictwo jedno- i wielorodzinne,
- Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, służącej mieszkańcom gminy i pozwalającej na „przyciągnięcie” mieszkańców Wrocławia
- Poprawa komunikacji zbiorowej łączącej mieszkańców gminy z Wrocławiem,
- Stały rozwój mieszkalnictwa z tendencją do tworzenia nowych osiedli również poza granicami administracyjnymi miasta,
- Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii,

ZAGROŻENIA

- Wzrost zanieczyszczenia oraz degradacja środowiska przyrodniczego,
- Nadmierny rozrost wsi (liczby mieszkańców) z jednoczesnym brakiem rozwoju niezbędnej infrastruktury technicznej, społecznej, usługowej,
- Pogorszenie warunków bytowych ludności,
- Niestabilna polityka państwa,
- Nadmierny ruch tranzytowy,

6 Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja jest podstawą strategii osiągnięcia celów określonych w niniejszym dokumencie. Stanowi obraz oczekiwanego stanu, jaki lokalna społeczność zamierza osiągnąć na zakończenie wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina na lata 2016-2026”

Wizja obszarów po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji:

Sytuacja w sołectwach, gdzie koncentrowały się problemy zwłaszcza dotyczące sfery społecznej po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji uległa istotnej zmianie. Wzrosła aktywność mieszkańców we wszystkich sferach życia. Dzięki poszerzeniu oferty dotyczącej spędzania czasu wolnego wzrosło zadowolenie mieszkańców z warunków życia i wzmocniła się ich więź z miejscem zamieszkania.

Zagospodarowanie nowych terenów i rewitalizacja zdegradowanych obiektów przyczyniły się do podniesienia ładunku przestrzennego w miejscowościach objętych programem rewitalizacji.

Mieszkańcy wsi w większym niż do tej pory stopniu utożsamiają się z miejscem w którym żyją.

7 Cele programu rewitalizacji

Wizja rozwoju zostanie urzeczywistniona poprzez realizację celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina na lata 2016-2026, które zdefiniowano jako:

- *Podniesienie ładu przestrzennego wsi poprzez zagospodarowanie na cele społeczne zdegradowanych funkcjonalnie terenów takich jak parki, skwery, nieużytki, stawy i tereny wokół nich.*

Zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni terenów zurbanizowanych na wsi, to nie tylko kwestia poprawy estetyki tych miejsc, ale przede wszystkim tworzenie infrastruktury do rekreacji, spędzania czasu wolnego i integracji mieszkańców. Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna pozwala zerwać ze stereotypem „podwrocławskiej sypialni” czy miejsca z którego „łatwo wystartować do miasta” i przyczynia się do budowania obrazu „miejsca zamieszkania – małej ojczyzny”

- *Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w celu zapewnienia mieszkańcom zdegradowanych obszarów Gminy Żórawina szerokiego dostępu do zróżnicowanych form aktywności.*

Nawet niewielkie ośrodki wiejskie mogą i powinny stwarzać możliwość do zaspakajania niektórych potrzeb społecznych związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego i wypoczynkiem po pracy. Wpływa to pozytywnie na budowę wizerunku miejsca i stwarza szansę dalszego rozwoju.

- *Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizowanych*

Walka z bezrobociem leży u podstaw ograniczenia niekorzystnych zjawisk społecznych takich jak ubóstwo czy przemoc w rodzinie. Ograniczenie liczby osób pozostających poza rynkiem pracy pozytywnie wpłynie na przemiany w całej sferze społecznej.

- *Rozwój infrastruktury społeczno-kulturalnej w celu poszerzenia oferty usług w tym zakresie*

Rozwój różnych form aktywności lokalnej społeczności zależy również w istotnej mierze od zaplecza w oparciu o które można prowadzić działalność. Podobnie jak w przypadku aktywności fizycznej, również wzrost aktywności społecznej i kulturalnej pozwoli ograniczyć występowanie negatywnych zjawisk społecznych.

- *Budowa tożsamości lokalnej i więzi społecznych mieszkańców gminy Żórawina w oparciu o amatorską działalność artystyczną*

Społeczność lokalna tworzy się na przestrzeni wielu lat w oparciu o wspólne działania podejmowane przez ludność zamieszkującą na pewnym obszarze. Działania te powinny mieć możliwie zróżnicowany charakter tak by związana z nimi oferta docierała do możliwie szerokiego grona odbiorców. Jednym z pól takiej aktywności może być działalność artystyczna.

- *Rozwój kompetencji edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez wyrównywanie dostępu do nowoczesnej infrastruktury oświatowej i atrakcyjnych form aktywności pozaszkolnej.*

Odpowiedzią na potrzeby najmłodszego pokolenia w zakresie poprawy warunków do rozwoju i

podwyższenia standardów życia może być zwiększenie kompetencji edukacyjnych i możliwość rozwój swoich zainteresowań.

- *Dostosowanie rozwiązań technicznych w budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych do obowiązujących standardów użytkowych i wymogów ochrony środowiska.*

Na ocenę jakości życia wpływa wiele czynników. Do najistotniejszych należą stan techniczny i wyposażenia mieszkań i budynków użyteczności publicznej, jakość ogólnodostępnej przestrzeni oraz stan środowiska naturalnego. Elementy te w istotny sposób wpływają na warunki życia i zdrowie mieszkańców. Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, uwzględniająca również ich termomodernizację, wpłynie na ograniczenie niskiej emisji i podniesie komfort życia.

- *Poprawa stanu technicznego infrastruktury obszarów zdegradowanych zwłaszcza w zakresie jakości dróg.*

Poprawa jakości dróg to nie tylko większy komfort z korzystania z nich, to także poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu. Lepsza infrastruktura komunikacyjna ułatwia także dostęp do pobliskiego ośrodka miejskiego (Wrocławia) i związanego z nim rynku pracy i usług. Stanowi więc podstawę zarówno do ograniczenia niekorzystnych zjawisk demograficznych wynikających z wyludniania i migracji, jak i wzmacniania pozytywnych trendów związanych z integracją poszczególnych wsi gminy Żórawina z Wrocławskim Obszarem Funkcjonalnym.

Konsekwentne dążenie do realizacji wyznaczonych celów pozwoli na ograniczanie problemów i niedogodności zidentyfikowanych na etapie diagnozy. Jednym z takich problemów jest na przykład ograniczony dostęp mieszkańców Gminy do zróżnicowanych form spędzania wolnego czasu, dostosowanych do oczekiwań osób w różnym wieku. Zaspokojenie potrzeb będzie możliwe wyłącznie w wyniku stworzenia warunków ku temu.

8 Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Dzięki szeroko zakrojonemu uspołecznieniu procesu tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji wszyscy interesariusze mieli możliwość składania propozycji zadań, które ich zdaniem powinny być ujęte w przedmiotowym dokumencie. Zadania te zostały podzielone na dwie grupy: listę A i B.

Lista A to podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Ich realizacja jest warunkiem niezbędnym do osiągnięcia celów rewitalizacji. Ubiegać się one będą o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Działanie 6.3 – Rewitalizacja zdegradowanych obszarów.

Tab. 19 Lista A- Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr zadania	Tytuł zadania	Lokalizacja	Zgłaszający
1	Rozwój usług kulturalno-społecznych w Bogunowie poprzez rozwój niezbędnej infrastruktury	Bogunów, działka 130/7	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
2	Remont/przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Bratowice	Bratowice działka 43/2	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
3	Remont/przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Żerniki Wlk. wraz z zagospodarowaniem terenu	Żerniki Wielkie działka 22/2	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
4	Rozbudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Turowie	Turów, działka 125	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
5	Przebudowa centrum sportu przy ul. Wrocławskiej w Żórawinie	Żórawina ul. Wrocławska 1a (obiekt sportowy)	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
6	Przebudowa boiska treningowego do piłki nożnej w Jaksonowie	Jaksonów działka 223	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
7	Rekreacyjne zagospodarowanie działek 92/4, 92/5 w Turowie	Turowie działki 92/4, 92/5	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
8	Zagospodarowanie terenu wokół stawu w Bogunowie	Bogunów, działki 114/1, 118	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
9	Rewitalizacja parku w Bogunowie	Bogunów , działki 157, 158/2, 158/1, 160, 168	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
10	Rewitalizacja zabytkowego parku w Żórawinie	Żórawina działka 304/30	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina

11	Rewitalizacja parku i działek nr 62 i 63 w Galowicach	Galowice, działki nr 95 i 96	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
12	Rewitalizacja terenu wokół stawów w Jaksonowie	Jaksonów działki nr 104 i 101/1	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
13	Rozbudowa terenu rekreacyjnego w miejscowości Bratowice	Bartowice działki nr 9 i 10	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
14	Rozbudowa terenu rekreacyjnego w miejscowości Zagródki	Zagródki działka nr 104	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
15	Zagospodarowanie terenu działki nr 95 w Wilkowicach	Wilkowice działka nr 95	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
16	Rewitalizacja terenu wokół stawu w Turowie	Turów działka nr 85	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
17	Zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjno-sportowe w Żernikach Wielkich	Żerniki Wielkie działka nr 65/32	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
18	Zagospodarowanie terenu działek 447/7 i 447/11 w Żórawinie	Żórawina działki nr 447/7 i 447/11	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
19	Rewitalizacja terenu działki 97/1 w Bogunowie	Bogunów działka nr 97/1	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6 55-020 Żórawina
20	Remont, odnowa wielorodzinnego budynku mieszkalnego „Pałac w Żórawinie	Żórawina, ul. Niepodległości 58	Wspólnota Mieszkaniowa „Pałac w Żórawinie”

Charakterystyka poszczególnych projektów z listy A

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 1. Rozwój usług kulturalno-społecznych w Bogunowie poprzez rozwój niezbędnej infrastruktury
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Istniejący obiekt świetlicy wiejskiej jest w złym stanie technicznym i nie jest w stanie zaspokoić potrzeb mieszkańców w zakresie bazy niezbędnej do rozwoju życia społecznego i kulturalnego.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do organizacji lokalnych imprez kulturalnych, społecznych i integracji mieszkańców.

Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Remont wnętrza budynku, położenie nowej elewacji, wymiana dachu, wyposażenie świetlicy w niezbędne urządzenia. Teren wokół obiektu zostanie uporządkowany i zagospodarowany.
Lokalizacja projektu	Bogunów, działka 130/7
Szacunkowa wartość projektu	1 200 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca świadczenia usług kulturalnych/społecznych • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszarów zdegradowanych • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 2. Remont/przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Bratowice
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	We wsi brakuje estetycznego, funkcjonalnego i dobrze wyposażonego miejsca, w który mieszkańcy mogą się spotkać i rozwijać swoje zainteresowania. Istniejący obiekt jest w złym stanie technicznym.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do organizacji lokalnych imprez kulturalnych, społecznych i integracji mieszkańców
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Remont wnętrza budynku, położenie nowej elewacji, wymiana dachu, wyposażenie świetlicy w niezbędne urządzenia.
Lokalizacja projektu	Bratowice, działka 43/2
Szacunkowa wartość projektu	350 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca świadczenia usług kulturalnych/społecznych • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszarów zdegradowanych • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 3. Remont/przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Żerniki Wielkie wraz z zagospodarowaniem terenu
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	We wsi brakuje estetycznego, funkcjonalnego i dobrze wyposażonego miejsca, w który mieszkańcy mogą się spotkać i rozwijać swoje zainteresowania. Istniejąca świetlica jest w złym stanie technicznym a we wsi nie ma miejsca do uprawiania sportów i rekreacji na świeżym powietrzu.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do organizacji lokalnych imprez kulturalnych, społecznych, sportowych i integracji mieszkańców. Stworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Remont wnętrza budynku, położenie nowej elewacji, wymiana dachu, wyposażenie świetlicy w niezbędne urządzenia.
Lokalizacja projektu	Żerniki Wielkie , działka 22/2
Szacunkowa wartość projektu	350 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca świadczenia usług kulturalnych/społecznych • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszarów zdegradowanych • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 4. Rozbudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Turowie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Istniejące boisko treningowe posiada bardzo zdegradowaną nawierzchnię trawiastą a bramki są w złym stanie technicznym. Z kolei plac zabaw i siłownia wymagają doposażenia.
Cel projektu	Poprawa warunków uczestnictwa w zajęciach sportowych , możliwość zorganizowania nowych zajęć ruchowych oraz wyrównywania szans poprzez dostęp do ogólnodostępnej infrastruktury.

Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Wymiana nawierzchni trawiastej boiska, montaż nowych bramek piłkarskich, budowa siłowni zewnętrznej, doposażenie placu zabaw.
Lokalizacja projektu	Turów, działka 125
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2017 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Nowe/ zmodernizowane miejsca zwiększające dostępność mieszkańców do oferty sportowej/rekreacyjnej • Wzrost aktywności sportowej/rekreacyjnej mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 5. Przebudowa centrum sportu przy ul. Wrocławskiej w Żórawinie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Cały obiekt jest w złym stanie technicznym. Trawiasta nawierzchnia jest zdegradowana, ogrodzenie jest niekompletne, siedzenia na trybunach w większości połamane, trybuny są niezadaszone. Obiekt nie jest monitorowany co przyczynia się do pogłębienia dewastacji.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do organizacji lokalnych imprez kulturalnych, społecznych, sportowych i integracji mieszkańców. Poprawa stanu infrastruktury pozwalającej rozwijać nowe rodzaje aktywności sportowej.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Wymiana nawierzchni trawiastej boiska, montaż ogrodzenia, montaż nowych bramek piłkarskich, wymiana siedzeń na trybunach, zadaszenie trybun, budowa siłowni zewnętrznej, zagospodarowanie terenu wokół szatni, montaż systemu monitoringu.
Lokalizacja projektu	Żórawina ul. Wrocławska 1a
Szacunkowa wartość projektu	2 000 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2017 - 2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Nowe/ zmodernizowane miejsca zwiększające dostępność mieszkańców do oferty sportowej/rekreacyjnej • Wzrost aktywności sportowej/rekreacyjnej mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 6. Przebudowa boiska treningowego do piłki nożnej w Jaksonowie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Aktualnie obiekt jest w złym stanie technicznym. Trawiasta nawierzchnia jest zdegradowana a ogrodzenie niekompletne.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do organizacji lokalnych imprez kulturalnych, społecznych, sportowych i integracji mieszkańców. Poprawa stanu infrastruktury pozwalającej rozwijać nowe rodzaje aktywności sportowej.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Wymiana nawierzchni trawiastej boiska, montaż ogrodzenia, montaż nowych bramek piłkarskich, wymiana siedzeń na trybunach, zadaszenie trybun, budowa siłowni zewnętrznej, zagospodarowanie terenu wokół szatni, montaż systemu monitoringu.
Lokalizacja projektu	Jaksonów działka 223
Szacunkowa wartość projektu	350 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Nowe/ zmodernizowane miejsca zwiększające dostępność mieszkańców do oferty sportowej/rekreacyjnej • Wzrost aktywności sportowej/rekreacyjnej mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 7. Rekreacyjne zagospodarowanie działek 92/4, 92/5 w Turowie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W centrum wsi znajduje się niezagospodarowany teren, który aktualnie nie jest wykorzystywany.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do rekreacji, wypoczynku i integracji mieszkańców. Podniesienie estetyki otoczenia

Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Uporządkowanie terenu, wprowadzenie nowych nasadzeń i elementów małej architektury.
Lokalizacja projektu	Żerniki Wielkie , działka 22/2
Szacunkowa wartość projektu	52 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2022
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 8. Zagospodarowanie terenu wokół stawu w Bogunowie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	We wsi brakuje estetycznego, funkcjonalnego i bezpiecznego miejsca, w który mieszkańcy mogą odpocząć
Cel projektu	Stworzenie miejsca do wypoczynku, rekreacji, organizacji lokalnych imprez kulturalnych, społecznych i integracji mieszkańców
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Oczyszczenie stawu, ustabilizowanie lustra wody, zagospodarowanie terenu wokół akwenu poprzez utworzenie alejek spacerowych, montaż obiektów małej architektury, dokonanie nasadzeń zieleni.
Lokalizacja projektu	Bogunów, działki 114/1, 118
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 9. Rewitalizacja parku w Bogunowie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	We wsi brakuje estetycznego, funkcjonalnego i dobrze wyposażonego miejsca, rekreacji w który mieszkańcy mogą odpocząć i spotkać się. Teren parku jest zaniedbany.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do rekreacji, wypoczynku i integracji mieszkańców. Podniesienie estetyki otoczenia
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Uporządkowanie parku poprzez odchwaszczenie, usunięcie samosiewek, wykonanie alejek spacerowych, budowa pergoli i stolików, nowe nasadzenia drzew, ogrodzenie terenu, wykonanie oświetlenia, budowa siłowni zewnętrznej.
Lokalizacja projektu	Bogunów , działki 157, 158/2, 158/1, 160, 168
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 10. Rewitalizacja zabytkowego parku w Żórawinie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W zabytkowym parku brak jest ładu przestrzennego oraz elementów zwiększających jego atrakcyjność. Park nie może być w chwili obecnej wykorzystywany na imprezy plenerowe w zakresie, w jakim pozwala na to jego potencjał. Przeszkodą jest tu brak odpowiedniej infrastruktury.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do rekreacji, wypoczynku, organizacji lokalnych imprez kulturalnych i społecznych służących integracji mieszkańców. Podniesienie estetyki otoczenia
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Rozbudowa sceny letniej w formie małej muszli koncertowej z zapleczem, wykonanie odwodnienia terenu pod przyszłe imprezy plenerowe, budowa ścieżek spacerowych wraz z miejscami do

	wypoczynku, montaż oświetlenia i monitoringu. W drugim etapie zadania zaplanowano rozbudowę siłowni, ścieżek zdrowia, uzupełnienie istniejącego placu zabaw i postawienie stolików do gry w szachy.
Lokalizacja projektu	Żórawina działka 304/30
Szacunkowa wartość projektu	1 300 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2017-2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca świadczenia usług kulturalnych/społecznych • Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 11. Rewitalizacja parku i działek nr 62 i 63 w Galowicach
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W chwili obecnej potencjał parku pozostaje niewykorzystany. Brak jest ładu przestrzennego, oświetlenia, brak infrastruktury w postaci alejek, placu zabaw, siłowni zewnętrznej, ścieżek zdrowia.
Cel projektu	Stworzenie miejsca do rekreacji, wypoczynku i integracji mieszkańców. Podniesienie estetyki otoczenia. Stworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Uporządkowanie parku, odchwaszczenie i usunięcie samosiewów, wykonanie alejek spacerowych, budowa elementów małej architektury, wprowadzenie nowych nasadzeń, wykonanie oświetlenia, budowa siłowni zewnętrznej, ogrodzenie terenu
Lokalizacja projektu	Galowice, działki nr 95 i 96
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 12. Rewitalizacja terenu wokół stawów w Jaksonowie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Nadmiernie zarośnięty i zdegradowany staw nie pełni w chwili obecnej żadnej funkcji podobnie jak przyległy do niego teren, który kiedyś był wykorzystywany w celach rekreacyjnych
Cel projektu	Przywrócenie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Planuje się oczyszczenie zbiornika z nadmiaru hydrofitów i rzęsy wodnej, stabilizacja lustra wody. Uporządkowanie otoczenia stawów, wykonanie nowego ogrodzenia, siłowni zewnętrznej i wprowadzenie elementów małej architektury.
Lokalizacja projektu	Jaksonów działki nr 104 i 101/1
Szacunkowa wartość projektu	225 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2017 - 2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 13. Rozbudowa terenu rekreacyjnego w miejscowości Bratowice
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Aktualnie teren tylko teoretycznie pełni funkcje rekreacyjne. Jego nieuporządkowany charakter oraz brak infrastruktury praktycznie wyłącza go z użytkowania przez mieszkańców.
Cel projektu	Przywrócenie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych Podniesienie estetyki otoczenia.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Położenie nawierzchni trawiastej, montaż urządzeń siłowni zewnętrznej oraz urządzeń zabawowych, ogrodzenie terenu, wybudowanie wiaty, ławek i boiska wielofunkcyjnego

Lokalizacja projektu	Bratowice działki nr 9 i 10
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2016 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 14. Rozbudowa terenu rekreacyjnego w miejscowości Zagródk
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	We wsi brakuje estetycznego, funkcjonalnego i dobrze wyposażonego miejsca, w który mieszkańcy mogą się zrelaksować i poćwiczyć.
Cel projektu	Nadanie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych Podniesienie estetyki otoczenia
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Położenie nawierzchni trawiastej, montaż urządzeń siłowni zewnętrznej oraz urządzeń zabawowych, ogrodzenie terenu, wybudowanie wiaty ze stołami i siedzeniami, orurowanie rowu melioracyjnego.
Lokalizacja projektu	Zagródk, działka 104
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 15. Zagospodarowanie terenu działki nr 95 w Wilkowicach
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W centralnej części wsi znajduje się niezagospodarowany teren, który negatywnie wpływa na ład przestrzenny i estetykę otoczenia.
Cel projektu	Nadanie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych Podniesienie estetyki otoczenia.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Zagospodarowanie terenu w kierunku przestrzeni rekreacyjnej poprzez uporządkowanie terenu, wykonanie nasadzeń, wprowadzenie elementów małej architektury.
Lokalizacja projektu	Wilkowice działka nr 95
Szacunkowa wartość projektu	26 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2022
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 16. Rewitalizacja terenu wokół stawu w Turowie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Teren wokół stawu i sam staw pozostają bardzo zaniedbane co praktycznie uniemożliwia ich wykorzystanie, jako terenów rekreacyjnych a we wsi brakuje tego typu terenów.
Cel projektu	Nadanie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych Podniesienie estetyki otoczenia
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Zagospodarowanie terenu w kierunku przestrzeni rekreacyjnej poprzez uporządkowanie terenu, oczyszczenie zbiornika, wykonanie nowych nasadzeń, wprowadzenie elementów małej architektury.

Lokalizacja projektu	Turów działka nr 85
Szacunkowa wartość projektu	300 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 17. Zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjno-sportowe w Żernikach Wielkich
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Działka, która powinna pełnić funkcje rekreacyjne nie jest wyposażona w atrakcyjną dla mieszkańców infrastrukturę. Pozostaje więc nieużytkowana, a mieszkańcy nie mają gdzie ćwiczyć.
Cel projektu	Nadanie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych Podniesienie estetyki otoczenia.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Zagospodarowanie terenu w kierunku przestrzeni sportowej rekreacyjnej; budowa boiska, montaż siłowni zewnętrznej oraz urządzeń zabawowych, ogrodzenie terenu, wybudowanie wiaty (miejsca integracji) ławek, innych elementów małej architektury.
Lokalizacja projektu	Żerniki Wielkie działka nr 65/32
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2017 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 18. Zagospodarowanie terenu działek 447/7 i 447/11 w Żórawinie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Niezagospodarowany teren działki szkodzi estetyce otoczenia.
Cel projektu	Nadanie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych Podniesienie estetyki otoczenia
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Zagospodarowanie terenu w kierunku przestrzeni rekreacyjnej poprzez uporządkowanie terenu, wykonanie nowych nasadzeń, wprowadzenie elementów małej architektury.
Lokalizacja projektu	Żórawina działki nr 447/7 i 447/11
Szacunkowa wartość projektu	50 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 19. Rewitalizacja terenu działki 97/1 w Bogunowie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Żórawina ul. Kolejowa 6, 55-020 Żórawina
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Działka, częściowo zajęta przez staw jest zdegradowana. Staw jest zarośnięty a teren wokół niego niezagospodarowany.
Cel projektu	Nadanie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych Podniesienie estetyki otoczenia.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia;	Zagospodarowanie terenu w kierunku rekreacyjnym; oczyszczenie stawu, podniesienie lustra wody, wprowadzenie nowych nasadzeń i elementów małej architektury.

Lokalizacja projektu	Bogunów działka nr 97/1
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Utworzenie/rewitalizacja miejsca rekreacji i wypoczynku mieszkańców • Budowa lokalnej tożsamości i wzmocnienie więzi społecznych wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 20. Remont, odnowa wielorodzinnego budynku mieszkalnego „Pałac w Żórawinie.”
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Wspólnota Mieszkaniowa „Pałac w Żórawinie”
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Wielorodzinny budynek mieszkalny zlokalizowany przy ul. Niepodległości 58 w Żórawinie znajduje się w złym stanie technicznym. Problemem jest między innymi jego niska efektywność energetyczna i związana z tym uciążliwość dla środowiska. Projekt rozwiąże te problemy i podniesie komfort życia mieszkańców budynku
Cel projektu	Przedsięwzięcie polega na odnowieniu części wspólnych wielorodzinnego budynku mieszkalnego i podniesienie jego efektywności energetycznej. W wyniku planowanych działań ograniczona zostanie uciążliwość budynku związana z niską emisją i poprawi się jego estetyka. Dodatkowo zmniejszą się koszty eksploatacji związane z ogrzewaniem i remontami.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Termomodernizacja budynku w tym między innymi: ocieplenie ścian i stropów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana źródeł ciepła Remont części wspólnych budynku
Lokalizacja projektu	Gmina Żórawina ul. Niepodległości 58, 55-020 Żórawina
Szacunkowa wartość projektu	350 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018 - 2019

Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	• Zmniejszenie zapotrzebowania obiektu na energię ciepłą • Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, • Ograniczenie niskiej emisji • Podniesienia warunków życia osób zamieszkałych w tym budynku i wzmocnienie ich więzi z miejscem zamieszkania. • Poprawa walorów estetycznych budynku.
--	--

Niektóre z zaplanowanych w ramach programu rewitalizacji zadań mają bardzo zbliżony do siebie zakres prac i ukierunkowane są na osiągnięcie tych samych celów – nadanie lub przywrócenie terenom w centrum wsi funkcji rekreacyjnych oraz podniesienie estetyki otoczenia. Dlatego dopuszcza się możliwość ich wspólnej realizacji w ramach jednego dużego projektu. Sprzyjać temu będzie również założony okres realizacji tych zadań (wszystkie zaplanowano ukończyć do roku 2022).

9 Planowane uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Zadania rewitalizacyjne, w przypadku których planowane jest składanie wniosków w ramach RPO WD 2014-2020 w ramach działań innych niż dla działania 6.3 zostały zebrane w formie listy B czyli listy planowanych do realizacji uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Umieszczenie w programie rewitalizacji zadań z tej grupy stanowić będzie podstawę do udzielenia im preferencji w ramach niektórych działań RPO WD 2014-2020. Projekty ujęte w programie rewitalizacji mogą uzyskać dodatkowe punkty przyznawane w trakcie oceny merytorycznej zgłoszonych projektów.

Działania zgłoszone w ramach listy zadań uzupełniających obejmują 9 przedsięwzięć, które dotyczą następujące grupy działań:

Termomodernizacja i modernizacja budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkaniowych

1. Renowacja budynku Urzędu Gminy w Żórawinie
2. Renowacja Urzędu Stanu Cywilnego

Oświata i podnoszenie kompetencji zawodowych

3. Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Żórawinie
4. Przedszkole niepubliczne
5. Wzrost kompetencji zawodowych osób z terenów rewitalizowanych poprzez szkolenia i warsztaty

Sport

6. Aikido jako forma zwiększania aktywności fizycznej i możliwości spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych

Kultura

7. Projekt „Muzyczne Galowice”
8. Zespół Folklorystyczny w Galowicach
9. Studio Muzyczne „Młode Talenty”

Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zadanie nr 1

Tytuł	Renowacja budynku Urzędu Gminy w Żórawinie
Szacowana wartość	5 000 000,00 zł
Wnioskodawca	Gmina Żórawina
Lokalizacja przedsięwzięcia	Żórawina, ul. Kolejowa 6,

Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Przedsięwzięcie polega na ociepleniu i wymianie elewacji, wymianie dachówki, wykonaniu termomodernizacji budynku i remoncie jego wnętrza.
Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania).	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy stanu środowiska. Wykonanie termomodernizacji obniży zapotrzebowanie obiektu na energię cieplną. Efektem mniejszego zapotrzebowania na ciepło jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, niskiej emisji itp. Projekt przyczyni się więc do poprawy stanu środowiska i tym samym jakości życia mieszkańców. Projekt przyczyni się do obniżenia kosztów eksploatacyjnych. Realizacja projektu przyczyni się też do podniesienia warunków pracy i obsługi osób korzystających z budynku użyteczności publicznej. Wpłynie to na poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Dodatkowym efektem realizacji przedsięwzięcia będzie poprawa walorów estetycznych budynku.

Zadanie nr 3

Tytuł	Renowacja budynku Urzędu Stanu Cywilnego w Żórawinie
Szacowana wartość	600 000,00 zł
Wnioskodawca	Gmina Żórawina
Lokalizacja przedsięwzięcia	Żórawina, Al. Niepodległości 15
Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Przedsięwzięcie polega na wykonaniu nowej elewacji, wymianie dachówki, wykonaniu termomodernizacji budynku i remoncie jego wnętrza.
Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania).	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy stanu środowiska. Wykonanie termomodernizacji obniży zapotrzebowanie obiektu na energię cieplną. Efektem mniejszego zapotrzebowania na ciepło jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, niskiej emisji itp. Projekt przyczyni się więc do poprawy stanu środowiska i tym samym jakości życia mieszkańców. Projekt przyczyni się do obniżenia kosztów eksploatacyjnych. Realizacja projektu przyczyni się też do podniesienia warunków pracy i obsługi osób korzystających z budynku użyteczności publicznej. Wpłynie to na poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Dodatkowym efektem realizacji przedsięwzięcia będzie poprawa walorów estetycznych budynku.

Zadanie nr 4

Tytuł	Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Żórawinie
-------	--

Szacowana wartość	4 500 000,00 zł
Wnioskodawca	Gmina Żórawina
Lokalizacja przedsięwzięcia	Żórawina, ul. Kopernika 15
Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Przedsięwzięcie polega na dobudowaniu nowych pomieszczeń klasowych oraz wyposażeniu ich w niezbędny sprzęt dydaktyczny. Planuje się, że obiekt będzie przyjazny dla osób niepełnosprawnych a do jego ogrzewania zostaną wykorzystane odnawialne źródła energii.
Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania).	Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na ograniczenie liczby dzieci w klasach co wpłynie na poziom nauczania. To bardzo istotne szczególnie dla młodych rodzin. Projekt przyczyni się do wzmocnienia więzi młodych ludzi z miejscem zamieszkania. Wykorzystanie OZE zmniejszy emisję gazów cieplarnianych i ograniczy niską emisję. Projekt przyczyni się więc do poprawy stanu środowiska i tym samym jakości życia mieszkańców. Realizacja projektu przyczyni się też do podniesienia warunków pracy nauczycieli.

Zadanie nr 5

Tytuł	Przedszkole niepubliczne w Galowicach
Szacowana wartość	700 000,00 zł
Wnioskodawca	Osoby prywatne, Sylwia i Tomasz Czernik
Lokalizacja przedsięwzięcia	Galowice, ul. Szczęśliwa 3
Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Budowa przedszkola wraz z placem zabaw; doprowadzenie kanalizacji i utwardzenie drogi dojazdowej do przedszkola.
Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania).	Planowana inwestycja pozwoli zapewnić opiekę przedszkolną dla dzieci w Galowicach. Poprawi to jakość życia zwłaszcza młodych rodzin. Wpłynie to na atrakcyjność osadniczą całej miejscowości, co z kolei może zaowocować nowymi inwestycjami.

Zadanie nr 6

Tytuł	Wzrost kompetencji zawodowych osób z terenów rewitalizowanych poprzez szkolenia i warsztaty
Szacowana wartość	300 000,00 zł
Wnioskodawca	Gmina Żórawina
Lokalizacja przedsięwzięcia	Żórawina, ul. Niepodległości 6
Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Projekt zakłada przeprowadzenie warsztatów i szkoleń dla osób z terenów rewitalizowanych
Oddziaływanie planowanego	Projekt ma na celu podniesienie kompetencji zawodowych i

przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania). atrakcyjności na rynku pracy osób pochodzących z terenów rewitalizowanych i mających problemy z utrzymaniem się na rynku pracy lub pragnących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe.

Zadanie nr 7

Tytuł	Aikido jako forma zwiększania aktywności fizycznej i możliwości spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych
Szacowana wartość	130 000,00 zł
Wnioskodawca	Wrocławski Klub Aikido
Lokalizacja przedsięwzięcia	Galowice 47, Świetlica
Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Projekt zakłada zakup sprzętu treningowego (mat i ubrań) oraz organizację pokazów umiejętności osób trenujących.
Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania).	Realizacja przedsięwzięcia poprawi warunki treningu i rozszerzy dostępność do tej formy aktywności sportowej na nowych mieszkańców gminy. Projekt umożliwi też rozszerzenie oferty zajęć np. o jogę, zumbę itp. Realizacja projektu poszerzy ofertę spędzania wolnego czasu i podniesie jakość życia mieszkańców gminy.

Zadanie nr 8

Tytuł	Projekt Muzyczne Galowice
Szacowana wartość	94 500,00 zł
Wnioskodawca	Coda Invest sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Galowice 47, Świetlica
Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Projekt zakłada organizację cyklu koncertów tematycznych i imprez kulturalno-rozrywkowych dla mieszkańców.
Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania).	Realizacja przedsięwzięcia poszerzy ofertę świetlicy wiejskiej w Galowicach. Przyczyni się to do poprawy warunków życia. Nowe imprezy przyciągną nowych mieszkańców, a wspólne spotkania będą budowały więzi społeczne.

Zadanie nr 9

Tytuł	Zespół folklorystyczny w Galowicach
Szacowana wartość	81 500,00 zł
Wnioskodawca	Coda Invest sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Galowice 47, Świetlica
Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Projekt zakłada utworzenie folklorystycznego zespołu muzycznego „Galowiczanie”. W tym celu zakupione zostaną instrumenty muzyczne

	i zakupione stroje.
Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania).	Planowany projekt poszerzy ofertę spędzania wolnego czasu dla osób uczestniczących w próbach ale także dla widzów i słuchaczy. Projekt przyczyni się do zachowania lokalnych tradycji i budowania więzi społecznych.

Zadanie nr 10

Tytuł	Studio Muzyczne „Młode Talenty” w Galowicach
Szacowana wartość	108 000,00 zł
Wnioskodawca	Coda Invest sp. z o.o.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Galowice 47, Świetlica
Charakterystyka przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	W ramach projektu planowane jest uruchomienie zajęć muzycznych wokalnych i instrumentalnych dla dzieci i młodzieży ze wsi Galowice.
Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na realizację celów programu rewitalizacji (obszar tematyczny zadania).	Nowa oferta zajęć muzycznych poszerzy możliwości spędzania wolnego czasu przez najmłodszych mieszkańców Galowic. Projekt przyczyni się do budowania więzi najmłodszych z miejscem zamieszkania.

Na terenach objętych programem rewitalizacji i w bezpośrednim ich sąsiedztwie realizowane będą także inne projekty, które nie zawsze mają charakter ściśle rewitalizacyjny, ale które z całą pewnością przyczynią się do wyprowadzania obszaru zdegradowanego ze stanu w jakim aktualnie się znajduje. Należą do nich na przykład projekty związane z poprawą stanu infrastruktury drogowej. Lepszy stan dróg, chodników, większa ilość miejsc parkingowych i oświetlenia ulicznego, to nie tylko poprawa komfortu ich użytkowania, ale to w wielu wypadkach także podniesienie dostępności do związanego z Wrocławiem rynku pracy, usług i handlu oraz poprawa bezpieczeństwa osób korzystających z tej infrastruktury, zarówno zmotoryzowanych, jak i pieszych. W toku naboru propozycji projektów rewitalizacyjnych zgłoszono ponad 20 zadań tego typu, a wśród nich:

- Utwardzenie masą bitumiczną i oświetlenie ul. Parkowej w Galowicach (działka 131)
- Budowa chodników na ulicy Dębowej w Galowicach na odcinku od nr 12 do skrzyżowania z ul. Słoneczną
- Budowa parkingu przy stacji PKP w Żórawinie
- Budowa parkingu na działce 154 w Galowicach
- Odtworzenie drogi 134 w Galowicach
- Remont ul. Polnej w Żórawinie
- Przebudowa ul. Zaułek w Żórawinie
- Przebudowa ul. Małowiejskiej w Żórawinie
- Przebudowa drogi 132 w Galowicach
- Przebudowa drogi 170 w Bogunowie

- Przebudowa drogi gminnej na działce 180/1 w Bogunowie
- Przebudowa drogi gminnej 161 w Bogunowie
- Przebudowa drogi gminnej 159 w Bogunowie
- Przebudowa drogi gminnej na działce 175/1 w Bogunowie
- Przebudowa drogi gminnej na działce 205/2 w Bogunowie
- Przebudowa drogi gminnej nr 75 w Bratowicach
- Przebudowa ul. Lipowej w Turowie
- Przebudowa drogi 108 w Okrzeszycach
- Przebudowa drogi 107 w Okrzeszycach
- Przebudowa drogi 114 w Okrzeszycach
- Przebudowa ul. Wiśniowej w Zagródkach
- Przebudowa drogi gminnej nr 42/4 w Bratowicach
- Przebudowa drogi gminnej nr 105 w Jaksonowie

Projekty te nie mogą jednak liczyć na dofinansowanie w ramach RPO WD więc ich realizacja będzie uzależniona w znacznej mierze od możliwości finansowych gminy i ewentualnie wsparcia pozyskanego z innych źródeł.

10 Mechanizmy komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Komplementarnością określamy synergię i wzajemne uzupełnianie się świadomie podejmowanych działań poprzez skierowanie strumienia wsparcia na ich realizację dla bardziej efektywnego rozwiązania problemów oraz osiągnięcia założonych celów. Wszystkie projekty ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Żórawina na lata 2016-2026 wykazują wzajemną, wielopłaszczyznową komplementarność.

A. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa wynika z faktu, iż wszystkie przedsięwzięcia ujęte w Programie Rewitalizacji zmierzają do osiągnięcia nakreślonej w dokumencie wizji i założonych celów. Poszczególnym celom można więc przypisać zarówno projekty ujęte na liście podstawowej tzw. „A”, jak i te z listy działań uzupełniających tzw. „B”.

Cel: Podniesienie ładu przestrzennego wsi poprzez zagospodarowanie na cele społeczne zdegradowanych funkcjonalnie terenów takich jak parki, stawy i tereny wokół nich, nieużytki.

Projekty:

- Rekreacyjne zagospodarowanie działek 92/4, 92/5 w Turowie
- Zagospodarowanie terenu wokół stawu w Bogunowie
- Rewitalizacja parku w Bogunowie
- Rewitalizacja zabytkowego parku w Żórawinie
- Rewitalizacja parku w Galowicach
- Rewitalizacja terenu wokół stawu w Jaksonowie
- Rozbudowa terenu rekreacyjnego w miejscowości Bratowice
- Rozbudowa terenu rekreacyjnego w miejscowości Zagródki
- Zagospodarowanie terenu działki nr 95 w Wilkowicach

Cel: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w celu zapewnienia mieszkańcom Gminy Żórawina szerokiego dostępu do zróżnicowanych form aktywności.

Projekty:

- Rozbudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Turowie
- Przebudowa centrum sportu przy ul. Wrocławskiej w Żórawinie
- Przebudowa boiska treningowego do piłki nożnej w Jaksonowie
- Rekreacyjne zagospodarowanie działek 92/4, 92/5 w Turowie
- Zagospodarowanie terenu wokół stawu w Bogunowie
- Rewitalizacja parku w Bogunowie
- Rewitalizacja zabytkowego parku w Żórawinie
- Rewitalizacja parku w Galowicach
- Rewitalizacja terenu wokół stawu w Jaksonowie
- Rozbudowa terenu rekreacyjnego w miejscowości Bratowice

- Rozbudowa terenu rekreacyjnego w miejscowości Zagródki
- Zagospodarowanie terenu działki nr 95 w Wilkowicach

Cel: Rozwój infrastruktury społeczno-kulturalnej w celu poszerzenia oferty usług w tym zakresie

Projekty:

- Rozwój usług kulturalno-społecznych w Bogunowie poprzez rozwój niezbędnej infrastruktury
- Remont/przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Bratowice
- Remont/przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Żerniki Wlk. wraz z zagospodarowaniem terenu
- Aikido jako forma zwiększania aktywności fizycznej i możliwości spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych

Cel: Rozwój kompetencji edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez wyrównywanie dostępu do nowoczesnej infrastruktury oświatowej i atrakcyjnych form aktywności pozaszkolnej.

Projekty:

- Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Żórawinie
- Przedszkole niepubliczne

Cel: Budowa tożsamości lokalnej i więzi społecznych mieszkańców gminy Żórawina w oparciu o amatorską działalność artystyczną

Projekty:

- Projekt „Muzyczne Galowice”
- Zespół Folklorystyczny w Galowicach
- Studio Muzyczne „Młode Talenty”

Cel: Dostosowanie rozwiązań technicznych w budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych do obowiązujących standardów użytkowych i wymogów ochrony środowiska

Projekty:

- Remont/przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Bratowice
- Remont/przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Żerniki Wlk. wraz z zagospodarowaniem terenu
- Remont, odnowa wielorodzinnego budynku mieszkalnego „Pałac w Żórawinie”
- Renowacja budynku Urzędu Gminy w Żórawinie
- Renowacja Urzędu Stanu Cywilnego

Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im projekty, zostały określone w oparciu o szczegółową diagnozę stanu istniejącego, zidentyfikowane problemy w obszarze społecznym, środowiskowym, infrastrukturalnym, przestrzennym oraz technicznym. Kompleksowość projektów dotyczy ich realizacji w aspekcie środowiskowym, technicznym i społecznym (powiązanie działań inwestycyjnych z działaniami “miękkimi”). Realizacja działań umożliwi osiągnięcie zakładanych celów, a tym samym urzeczywistnienie wizji stanu obszarów po zrealizowaniu zaplanowanego procesów rewitalizacji

B. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna wynika z faktu, iż przedsięwzięcia planowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina realizowane będą na ściśle określonych obszarach, które w procesie tworzenia dokumentu zostały wyznaczone jako obszary zdegradowane, wymagające interwencji. Są to:

- Sołectwo Bogunów
- Sołectwo Bratowice-Zagrody
- Sołectwo Galowice
- Sołectwo Jaksonów
- Sołectwo Okrzeszyce-Rynakowice
- Sołectwo Turów
- Sołectwo Wilkowice
- Sołectwo Żerniki Wielkie
- Część wsi Żórawina określana zwyczajowo jako „Stara Żórawina”

C. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina odbywać się będzie poprzez realizację zgłoszonych projektów, zgodnie z harmonogramem i planem finansowym. Powodzenie tego procesu zależy będzie od bardzo wielu czynników, w tym zaangażowania i sprawności administracji samorządowej, czy aktywności społeczności rewitalizowanego obszaru.

Zgodnie z definicją rewitalizacji odpowiedzialnym za cały proces jest samorząd. Jednocześnie realizacja założeń Programu Rewitalizacji jest skuteczna dzięki szerokiej partycypacji społecznej. Współpraca z wieloma partnerami nakłada na Gminę jako operatora procesu rewitalizacji określone obowiązki. Podstawowym jest informowanie partnerów o wszystkich istotnych dla nich aspektach procesu rewitalizacji. Następnym krokiem jest konsultacja planowanych działań i wspólne wdrażanie, tj. opracowanie koncepcji, akceptowanie rozwiązań i realizowanie projektów rewitalizacji. Uczestnictwo w procesie rewitalizacji ze strony partnerów jest w pełni dobrowolne. Gwarantuje to realizację projektów w sposób zaangażowany.

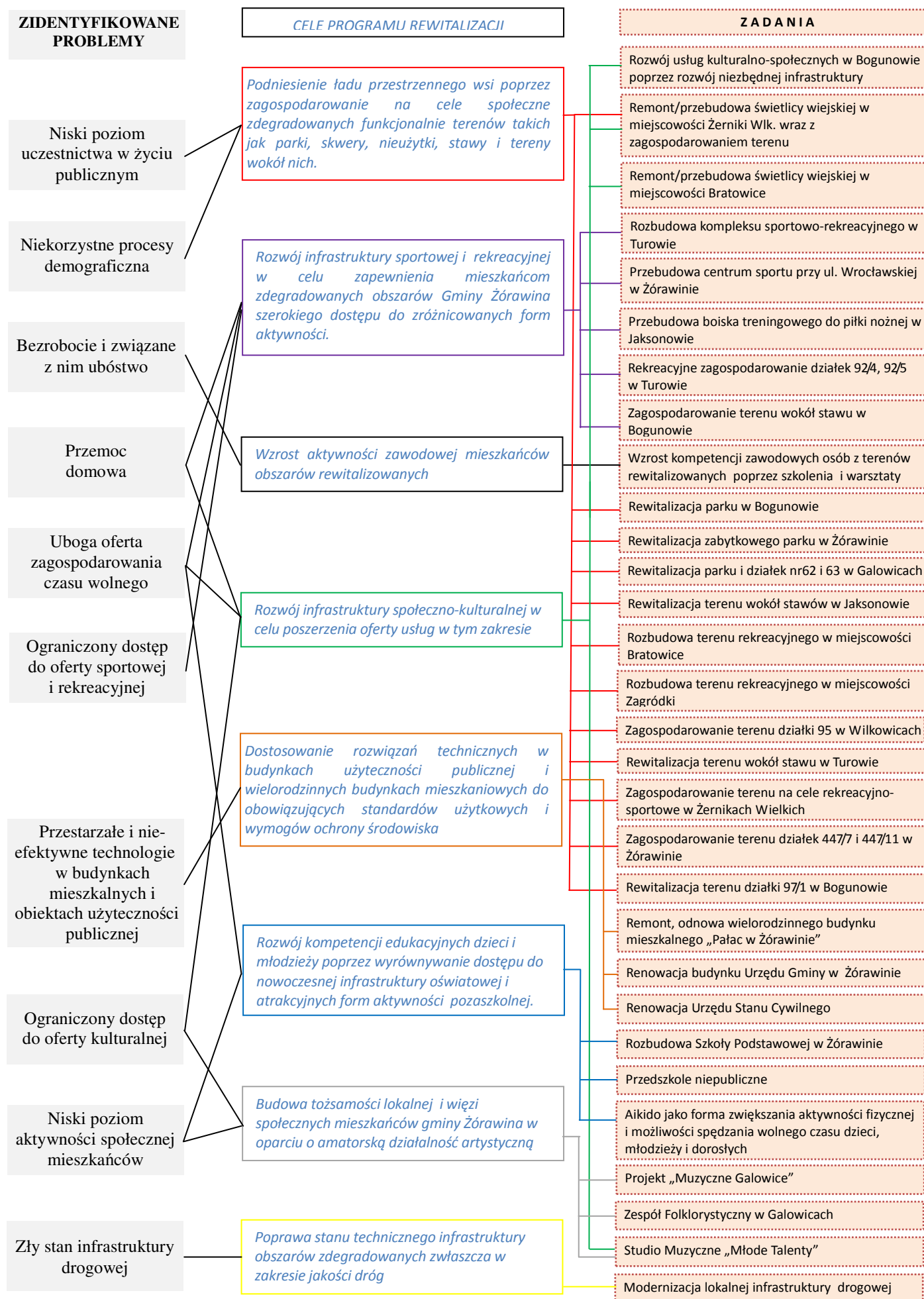
D. Komplementarność finansowa

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina na lata 2016-2026 jest uzależniona od możliwości zaangażowania odpowiedniej ilości środków finansowych. Program będący formą partnerstwa sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego musi angażować środki finansowe pochodzące z tych sektorów. Realizacja programu oznacza więc konieczność łączenia prywatnych i publicznych źródeł.

Ograniczona ilość zasobów finansowych uczestników rewitalizacji wymusza poszukiwanie wsparcia procesu rewitalizacji środkami zewnętrznymi. Dla skutecznej realizacji przedsięwzięć konieczne jest pozyskanie wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności (z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania).

Szacunkową strukturę finansowania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono w rozdziale: Ramy Finansowe Programu Rewitalizacji.

Powiązania między zidentyfikowanymi na etapie diagnozy potrzebami, wyznaczonymi celami rewitalizacyjnymi i zadaniami zgłoszonymi w ramach programu przedstawiono na matrycy poniżej.

11 Ramy finansowe Programu Rewitalizacji

Wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina na lata 2016-2026 wymaga zaangażowania znaczących środków finansowych, które przekraczają możliwości finansowe jednostki. Dla zrealizowania wszystkich zamierzeń niezbędne więc będzie uzyskanie wsparcia środkami zewnętrznymi, dla których głównym źródłem będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Jednak i w tym wypadku ilość środków zewnętrznych jest ograniczona, co powoduje konieczność rywalizacji o nie w drodze konkursowej. Ważne jest więc by dobrze przygotować skuteczne aplikacje w tym zakresie. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina zostały podzielone na dwie grupy.

- Podstawowe zadania rewitalizacyjne – ujęte na tzw. liście A
- Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne - ujęte na tzw. liście B

Na obecnym etapie wartość części zadań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych planowanych do realizacji jest jedynie szacunkowa. Zostanie ona doprecyzowana na etapie tworzenia dokumentacji projektowej i kosztorysowej w przypadku zadań inwestycyjnych lub budżetu przedsięwzięcia dla projektów miękkich. Szacunkowa wartość zadań rewitalizacyjnych oraz planowana struktura wg źródeł przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tab. 20 Planowana struktura finansowania podstawowych działań rewitalizacyjnych

Źródło środków finansowych – szacunkowa wartość zadań	Kwota (zł)
Środki Gminy Żórawina	1 426 550,00
Publiczne środki zewnętrzne	7 650 450,00
Inne środki	0,00
Razem zadania z listy A	9 077 000,00

Źródło: obliczenia własne

Tab. 21 Harmonogram wydatkowania środków na finansowanie podstawowych działań rewitalizacyjnych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Razem
Kwota [tys. PLN]	33,00	815,00	2783,57	2131,43	1717,00	785,00	12,00	0,00	9 077,00

Źródło: obliczenia własne

Tab. 22 Planowana struktura finansowania pozostałych działań rewitalizacyjnych

Źródło środków finansowych – szacunkowa wartość zadań	Kwota (zł)
Środki Gminy Żórawina	1 460 000,00
Publiczne środki zewnętrzne	8 992 600,00
Inne środki	911 400,00
Razem zadania z listy B	11 364 000,00

Źródło: obliczenia własne

Tab. 23 Harmonogram wydatkowania środków na finansowanie pozostałych działań rewitalizacyjnych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Razem
Kwota [tys. PLN]	214,00	1567,40	1993,50	1993,50	2026,00	2011,60	1511,60	11,60	11,60	11,60	11,60	11364,00

Źródło: obliczenia własne

W zakresie zewnętrznych źródeł finansowania uczestnicy procesu rewitalizacji mogą skorzystać ze środków krajowych oraz zagranicznych mających formę np.: dotacji, pożyczek, kredytów, wsparcia kapitałowego. Szczególne znaczenie w tym zakresie odgrywać będą środki finansowe przewidziane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020.

Biorąc pod uwagę współfinansowanie działań rewitalizacyjnych ze środków RPO WD 2014-2020 należy wziąć pod uwagę, że w programie operacyjnym wyodrębniono priorytet bezpośrednio przeznaczony na współfinansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych - warunkiem niezbędnym do uzyskania dofinansowania jest ujęcie zadania w programie rewitalizacji danej gminy oraz priorytety, w których zadania ujęte w programach rewitalizacji są preferowane (otrzymują dodatkowe punkty).

Priorytet bezpośrednio przeznaczony na współfinansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych dotyczy Priorytetu inwestycyjnego 6.3: Rewitalizacja zdegradowanych obszarów, w ramach którego wsparcie zostanie ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze i społeczne zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich, gdzie doszło do kumulacji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych. Działania rewitalizacji infrastrukturalnej muszą służyć rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych.

Cel	Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.
Typy projektów	6.3.A Remont, przebudowa, rozbudowa, adaptacja, wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, obiektów, zagospodarowanie terenów i przestrzeni (np. monitoring miejski lub dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych) Możliwe są działania poprawiające efektywność energetyczną (jak w działaniu 3.3) - wartość takich inwestycji nie może przekraczać 49% wartości wydatków kwalifikowalnych na pojedynczy budynek w projekcie.) 6.3.B Remont, odnowa części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych (nie ma możliwości budowy nowych obiektów). Możliwe są działania poprawiające efektywność energetyczną (jak w działaniu 3.3) - wartość takich inwestycji nie może przekraczać 49% wartości wydatków kwalifikowalnych na pojedynczy budynek w projekcie 6.3.C Inwestycje w tzw. drogi lokalne (gminne i powiatowe) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Wsparcie będzie możliwe jedynie wtedy, gdy inwestycje takie będą stanowiły element szerszej koncepcji związanej z rewitalizacją (fizyczną, gospodarczą i społeczną) i będą stanowiły element lokalnego programu rewitalizacji)

Priorytety, w których zadania ujęte w programie rewitalizacji danej gminy są preferowane przy ocenie wniosku aplikacyjnego.

Nazwa i nr działania	Przedmiot dofinansowania
1.3 Rozwój przedsiębiorczości	1.3.A. Przygotowanie terenów inwestycyjnych. W zakresie infrastruktury służącej MSP wsparcie otrzymają projekty dotyczące zagospodarowania terenów pod działalność gospodarczą, w tym na cele stref aktywności gospodarczej i parków biznesu
3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym	Projekty związane z kompleksową modernizacją energetyczną budynków użyteczności publicznej (typ 3.3.A) i mieszkalnych wielorodzinnych (typ 3.3.B) opartych o system zarządzania energią. 3.3.C jako projekty demonstracyjne – publiczne inwestycje w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej w budynkach użyteczności publicznej (budowa oraz modernizacja).
3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych	Typ B: Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych. Interwencja będzie skierowana głównie na wymianę i dostosowanie do wybranych rodzajów paliw, źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych.
4.3 Dziedzictwo kulturowe	4.3.A Zabytki nieruchome, wpisane do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu wraz z ich otoczeniem; 4.3.B Instytucje kultury (przebudowa, modernizacja, remont, zakup wyposażenia)
6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	6.1.A Budowę, remont, przebudowę, rozbudowę, nadbudowę, wyposażenie infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług; 6.1.B Zmianę sposobu użytkowania, budowę, remont, przebudowę, rozbudowę, wyposażenie budynków infrastruktury: - domów pomocy społecznej; - placówek prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku; 6.1.C Budowę, remont, przebudowę, rozbudowę, wyposażenie, modernizację oraz adaptację infrastruktury prowadzonej przez podmioty opieki nad dziećmi do 3 roku życia (np. żłobki, kluby malucha).

8.2 Wsparcie osób poszukujących pracy	8.2.A. instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne, które zadecydują o wyborze dalszych adekwatnych form wsparcia); 8.2.B. instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji; 8.2.C. instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców; 8.2.D. instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej; 8.2.E. instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osoby z niepełnosprawnościami;
8.3 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy	8.3.A. Bezzwrotne dotacje obejmujące doradztwo oraz szkolenia; 8.3.B Instrumenty finansowe obejmujące przyznanie jednorazowej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
9.1 Aktywna integracja	9.1.A Projekty na rzecz integracji społeczno-zawodowej z elementami usług specjalistycznego poradnictwa (prawnego, rodzinnego, psychologicznego) dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, ich rodzin oraz osób z ich otoczenia w celu poprawy ich sytuacji społeczno-zawodowej. 9.1.C. 1) Wsparcie służące poprawie dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej realizowanych przez podmioty, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym (tj. Centra Integracji Społecznej (CIS), Kluby Integracji Społecznej (KIS)) poprzez stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej 2) Wsparcie dla zatrudnienia i usług rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami
9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych	9.2.A. Usługi asystenckie i opiekuńcze nad osobami niesamodzielnymi świadczone w lokalnej społeczności; 9.2.B. Usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej; 9.2.C. Mieszkania wspomagane

12 Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Żórawina został opracowany w oparciu o ekspercko-partycypacyjny model tworzenia dokumentów strategicznych. Oznacza to, że przy jego tworzeniu kluczową rolę odgrywali eksperci zewnętrzni współdziałający z lokalną społecznością. Podkreślić jednak należy, że w przeciwieństwie do roli ekspertów zewnętrznych pracujących przy tworzeniu Programu Rewitalizacji, rola interesariuszy reprezentujących sektor samorządowy, organizacje pozarządowe oraz mieszkańców nie kończy się wraz z przyjęciem przez Radę Gminną ostatecznej wersji dokumentu. Zakłada się bowiem ich szeroki udział również na etapie jego wdrażania.

Włączanie lokalnej społeczności na etapie budowy Programu Rewitalizacji

Jako podstawę komunikowania się z interesariuszami przyjęto trzy kanały: bezpośrednie spotkania, kontakty z wykorzystaniem Internetu oraz możliwość zgłaszania uwag i propozycji w formie pisemnej.

W tym celu na kolejnych etapach tworzenia dokumentu zorganizowano i przeprowadzono spotkania z mieszkańcami gminy. Na pierwsze dwa spośród nich, zorganizowane na etapie diagnozy i wyznaczania obszarów zdegradowanych zostali zaproszeni wszyscy mieszkańcy i interesariusze z terenu całej gminy. Na kolejne, już po wyznaczeniu obszaru rewitalizacji, zaproszenia były kierowane w szczególności do osób z terenu obszarów objętych programem.

Na oficjalnej stronie internetowej Gminy pod adresem www.gminazorawina.pl zamieszczane są systematycznie informacje o kolejnych etapach powstawania programu. Z tej samej strony można też było pobrać dokumenty pozwalające na pełniejsze włączenie się w ten proces poprzez wypełnienie ankiety diagnostycznej czy karty projektu, która umożliwiała zgłoszenie propozycji zadań rewitalizacyjnych.

Dla osób, które nie korzystają z Internetu była też możliwość otrzymania wydrukowanych już wzorów tych dokumentów i po ich wypełnieniu odesłania pocztą tradycyjną bądź dostarczenia bezpośrednio do Urzędu Gminy wypełnionych ankiet czy kart projektu.

We wszystkich przypadkach, kierowany do interesariuszy przekaz merytoryczny był spójny, skoordynowany w czasie i nastawiony na osiągnięcie efektu synergii. Komunikaty adresowane były do możliwie szerokiego grona osób i podmiotów zainteresowanych.

Bardzo istotną grupę interesariuszy stanowią przedstawiciele mieszkańców na szczeblu rad sołeckich, a w szczególności sołtysi. Osoby te z racji pełnionych funkcji są lokalnymi liderami, mają doskonałe rozeznanie w bieżących problemach i potrzebach mieszkańców. Jednocześnie poprzez kontakty z administracją samorządową szczebla gminnego mają realny wpływ na kluczowe decyzje podejmowane zarówno na etapie przygotowania i zatwierdzania dokumentu, jak i później, w okresie jego wdrażania. Z kolei grupą mającą największy wpływ na wdrażanie Programu Rewitalizacji są bez wątpienia przedstawiciele władz gminnych (Radni Gminy) i pracownicy Urzędu Gminy. Od przedstawicieli tych dwóch grup w znacznej mierze zależy kształt i skuteczność przyjętego programu. Dlatego ważne było włączenie ich w poszczególne

etapy budowania dokumentu i dostarczenie im wiedzy z zakresu zagadnień istotnych dla całego procesu rewitalizacji.

Na etapie diagnozy wszyscy interesariusze z terenu gminy Żórawina zostali zaproszeni do włączenia się w identyfikowanie najważniejszych potrzeb rewitalizacyjnych poszczególnych sołectw. Do mieszkańców i podmiotów zlokalizowanych na terenie Gminy skierowano ankietę z pytaniami dotyczącymi dostrzeganych przez nich problemów. W czterech rozbudowanych pytaniach wyboru respondenci diagnozowali negatywne zjawiska społeczne, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, związane z ogólnodostępną infrastrukturą oraz miejscami i sposobami spędzania wolnego czasu. Z kolei w pytaniu otwartym mieli oni możliwość wskazania jakie ich zdaniem obszary z terenu gminy Żórawina wymagają objęcia działaniami w ramach programu rewitalizacji. Formularz dostępny był w wersji papierowej i elektronicznej (zamieszczonej na oficjalnej stronie internetowej gminy). Wypełnione przekazywać można było również w sposób tradycyjny (pocztą lub osobiście do Urzędu Gminy) lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Pozyskane tą drogą informacje, wspólnie ze zgromadzonymi danymi statystycznymi pozwoliły na sporządzenie diagnozy, której wyniki zaprezentowano na spotkaniu zorganizowanym w Żórawinie w dniu 29 sierpnia 2016 roku.

Z przedstawicielami terenów zdegradowanych, wskazanych jako obszary wymagające rewitalizacji, w sali Gminnego Ośrodka Kultury w Żórawinie, zorganizowano w dniu 16.12.2016. spotkanie warsztatowe. Pozwoliło ono nie tylko zaangażować lokalną społeczność w tworzenie dokumentu, ale także dało podstawę do aktywnego uczestnictwa w realizację przyszłych projektów rewitalizacyjnych.

Kolejnym elementem partycypacyjnego budowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina, w którym udział mieszkańców był szczególnie ważny, było zbieranie propozycji projektów, które mogą być w przyszłości realizowane na obszarach zdegradowanych w celu wyprowadzenia ich ze stanu kryzysowego. Biorąc pod uwagę potrzebę ujednolicenia sposobu przygotowania zgłoszeń z propozycjami oraz ujęcia w nich wszystkich istotnych z punktu widzenia programu informacji przygotowano „karty projektów”, które stanowiły rodzaj formularza zgłoszeniowego. Papierowe wersje kart projektów dostępne były w budynku Urzędu Gminy Żórawina oraz w czasie spotkań i warsztatów, otrzymali je też sołtysie sołectw objętych programem rewitalizacji. Można je też był pobrać z oficjalnej strony internetowej Gminy Żórawina.

W sumie przekazano blisko 60 propozycji projektów.

Włączanie interesariuszy w proces tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji kończy poddanie pod ocenę przygotowanej wstępnej wersji dokumentu. W formie papierowej został on wyłożony w Urzędzie Gminy w Żórawina a jego wersja elektroniczna została upubliczniona na oficjalnej stronie internetowej Gminy. Wszyscy zainteresowani, przez okres dwóch tygodni, mieli możliwość zgłaszania swych uwag w formie pisemnej (tradycyjnej i elektronicznej). Podsumowanie prac nad dokumentem, oraz omówienie wszystkich zgłoszonych do niego uwagi miało miejsce na spotkaniu, które odbyło się w Gminnym Ośrodku Kultury w Żórawinie w dniu 17 stycznia 2017 r.

Włączanie lokalnej społeczności na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji

Mimo iż większość zaplanowanych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji działań, to projekty, które powinny być realizowane przez lokalny samorząd gminny, to jednak w dalszym ciągu pozostaje istotna rola jaką, również na tym etapie, może i powinna odgrywać lokalna społeczność. Dotyczy to np. niezbędnego procesu monitorowania postępów w osiąganiu poziomu założonych w dokumencie wskaźników. Zbieranie danych w tym zakresie będzie spoczywało na pracownikach Urzędu Gminy, ale w proces ten aktywnie powinni być włączani również mieszkańcy. Preferowanym narzędziem będą w tym wypadku wywiady środowiskowe i badania ankietowe.

Wyniki monitoringu i badania poziomu zadowolenia interesariuszy z wdrażania procesu rewitalizacji będą stanowiły podstawę do podjęcia decyzji o kontynuacji prac zgodnie z przyjętym w dokumencie zakresem, lub wprowadzeniu ewentualnych modyfikacji w Programie Rewitalizacji. Potrzeba wprowadzenia takich modyfikacji może wynikać np. ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Wprowadzane zmiany i korekty powinny być zgodne z powszechnymi oczekiwaniami społecznymi i rzeczywistymi potrzebami rewitalizowanych obszarów.

Komunikacja społeczna

Istotną cechą sposobu w jaki przygotowano Program Rewitalizacji Gminy Żórawina było powszechna wymiana informacji i uwag podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w tworzenie dokumentu z lokalną społecznością. Jest to w pełni zgodne z przyjętym założeniem opracowania go poprzez partycypację społeczną. Sprawdzone na etapie powstawania dokumentu formy komunikacji bezpośredniej i poprzez Internet zostaną utrzymane również na etapie wdrażania. Na jej łamach na bieżąco zamieszczane będą informacje o prowadzonych aktualnie działaniach rewitalizacyjnych. Zakłada się, że Wójt Gminy będzie sukcesywnie informował Radę Gminy oraz jej mieszkańców o postępach we wdrażaniu Programu. Najważniejsze etapy prac będą także podsumowywane w formie spotkań, odpowiedzialnych za wdrażanie programu władz Gminy z poszczególnymi grupami interesariuszy.

13 System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina

Warunkiem osiągnięcia celów założonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Żórawina jest przygotowanie funkcjonalnego systemu wdrażania Programu, który będzie adekwatny do planowanych zadań i istniejących uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. W tym celu konieczne jest zbudowanie zespołu odpowiedzialnego za koordynowanie i zarządzanie działaniami związanymi z szeroko rozumianą rewitalizacją w gminie Żórawina. Zespół nie będzie stanowił odrębnej struktury formalnej, lecz będzie funkcjonował w ramach Urzędu Gminy Żórawina. Do obowiązków zespołu należeć będzie:

1. zorganizowanie systemu sterowania i zarządzania procesem rewitalizacji,
2. przygotowanie aplikacji w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz zapewnienie środków w budżecie gminy na tę część projektów rewitalizacyjnych, które realizowane będą bezpośrednio przez Gminę,
3. współpraca z innymi strukturami Urzędu Gminy odpowiedzialnymi za wdrażanie strategicznych programów rozwojowych, a w razie potrzeby stworzenie struktur organizacyjnych umożliwiających współpracę z zewnętrznymi partnerami Programu Rewitalizacji,
4. podejmowanie inicjatyw mających na celu włączanie lokalnej społeczności w realizację Programu Rewitalizacji i zwiększanie partycypacji społecznej w poszczególnych jego elementach,
5. prowadzenie prac związanych z monitorowaniem postępów we wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina, a w przypadku potrzeby, inicjowanie działań związanych z aktualizacją dokumentu
6. bieżąca komunikacja z lokalną społecznością i poszczególnymi grupami interesariuszy oraz prowadzenie akcji promocyjnej nawiązującej do działań zmierzających do wyprowadzenia obszaru kryzysowego ze stanu, w jakim się on aktualnie znajduje.

Realizacji kolejnych etapów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina, podobnie jak to miało miejsce w fazie opracowywania dokumentu, powinna towarzyszyć transparentność dla stworzenia przestrzeni wymiany informacji oraz opinii o poszczególnych działaniach i prowadzonych akcjach (w formie spotkań, publikacji i komunikacji za pomocą platformy internetowej).

Zorganizowanie systemu zarządzania procesem rewitalizacji spoczywa na Urzędzie Gminy. Zajmować się tym będzie zespół, który uczestniczył w tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina. W skład zespołu będą wchodzić następujący pracownicy następujących wydziałów Urzędu::

- Wydział Infrastruktury Technicznej
- Wydział Planowania Przestrzennego
- Wydział Finansowo-Księgowy

Gdyby jednak w przyszłości, w toku wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji zaszła taka potrzeba,

możliwe jest stworzenie w tym celu nowej struktury organizacyjnej.

Zgodnie z przyjętymi założeniami ramy finansowe zadań zaplanowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji przekraczają możliwości finansowe Gminy Żórawina. Dlatego realizacja procesów rewitalizacyjnych będzie wsparta środkami z zewnętrznych źródeł finansowania, przy jednoczesnym zagwarantowaniu w budżecie Gminy środków niezbędnych do pokrycia wkładu własnego.

Istotnym elementem procesu wdrażania Programu Rewitalizacji będzie systematycznie monitorowanie jego efektów rzeczowych i społecznych a także monitorowanie wydatkowanych na ten cel środków finansowych. Monitoring obejmuje zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych opisujących postęp i efekty realizowanego programu. Zagadnienie to szerzej opisano w kolejnym rozdziale.

Niezwykle istotnym elementem wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina jest komunikacja z lokalną społecznością i poszczególnymi grupami interesariuszy oraz promocja działań podejmowanych w celu wyprowadzenia obszaru kryzysowego ze stanu, w jakim się aktualnie znajduje. W tym celu należy wykorzystać między innymi następujące kanały komunikacji i przekazywania informacji:

- strona internetowa Urzędu Gminy www.gminazorawina.pl
- ogłoszenia i informacje rozwieszane w Urzędzie Gminy oraz w innych miejscach publicznych na terenach rewitalizowanych lub poza jego granicami;
- kontakty z lokalnymi mediami – prasą, radiem i telewizją;
- biuletyny i foldery informujące o wykonywaniu konkretnych zadań;
- spotkania z partnerami społeczno-gospodarczymi uczestniczącymi w projektach wynikających z programu rewitalizacji;

Stały przepływ informacji między zespołem odpowiedzialnym za wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji a lokalną społecznością nieść będzie za sobą cały szereg korzyści. Mieszkańcy nie tylko będą mieli większą świadomość działań podejmowanych przez władze lokalne, ale też będą mogli lepiej zrozumieć czemu te działania służą, jakie przynoszą korzyści, ile kosztują i skąd pochodzą środki na ich realizację. Pełniejsza wiedza w tym zakresie przyczyni się do lepszego zrozumienia toczących się w Gminie Żórawina przemian społeczno-przestrzennych i gospodarczych. W efekcie większe zrozumienie dla zachodzących procesów przełoży się na pełniejsze utożsamianie się mieszkańców z kierunkami i działaniami wynikającymi z Lokalnego Programu Rewitalizacji. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji musi stanowić jeden z istotnych priorytetów, który warunkuje pełen sukces tego procesu. Dotyczy to zwłaszcza przemian społecznych, decydujących o powodzeniu i trwałości całego przedsięwzięcia.

14 System monitorowania i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina

Lokalny Program Rewitalizacji jest wieloletnim przedsięwzięciem, które obejmuje różne sfery życia mieszkańców i różne, odrębne obszary Gminy. Dotyczy między innymi sfery społecznej i gospodarczej, które charakteryzują się dużą zmiennością powodowaną przez czynniki zarówno wewnętrzne jak również zewnętrzne. Dlatego dla zapewnienia prawidłowej realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina na lata 2016-2026 konieczne jest stworzenie systemu monitorowania postępów w jego wdrażaniu. Systematyczny dostarczy informacji niezbędnych przy ocenie prawidłowości tempa wdrażania projektu oraz podejmowaniu decyzji co do ewentualnej potrzeby i zakresu wprowadzenia zmian i korekt w samym dokumencie.

Monitorowanie polegać będzie na systematycznym zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów realizowanych w ramach lub w powiązaniu z Programem rewitalizacji. Jednocześnie monitoringowi podlegać też będzie też sposób komunikacji jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie (Urząd Gminy Żórawina) z lokalną społecznością, a w szczególności interesariuszami zamieszkałymi i prowadzącymi działalność gospodarczą i społeczną na terenach objętym Programem.

Analiza danych ilościowych i jakościowych pozwoli na odpowiednio wczesne wykrywanie niezgodności, a także umożliwi prewencję w odniesieniu do dających się przewidzieć komplikacji. Zastosowane będą dwie formy monitoringu:

- Monitoring rzeczowy – polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji nt. postępów w ich realizacji, zapewnieniu zgodności z założeniami Programu Rewitalizacji. Monitoring rzeczowy dotyczyć będzie zarówno projektów infrastrukturalnych jak i społecznych (tzw. miękkich)
- Monitoring finansowy – umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji oraz zapewni trwałość osiągniętych rezultatów. Dodatkowym aspektem monitoringu finansowego będzie pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji nt. możliwych źródeł finansowania zewnętrznego przedsięwzięć.

Instrumentem wspierającym monitoring jest ewaluacja, czyli ocena i pomiar efektywności realizowanych zadań inwestycyjnych i społecznych, osiąganych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania, a przede wszystkim rzeczywistego wymiaru wpływu programu rewitalizacji na jakość i komfort życia mieszkańców terenu objętego programem.

Aby ewaluacja mogła w pełni spełniać te kryteria musi być oparta o określone wskaźniki, których osiągnięcie będzie oznaczało spełnienie oczekiwań interesariuszy w stosunku do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina na lata 2016-2026

Wskaźniki te muszą odnosić się do problemów, które zostały zidentyfikowane i zaplanowane do rozwiązania poprzez wyznaczenie celów operacyjnych (szczegółowych).

Dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Żórawina w odniesieniu do poszczególnych celów zaproponowano następujące, przykładowe wskaźniki:

Cel LPR	Przykładowe wskaźniki
Podniesienie ładu przestrzennego wsi poprzez zagospodarowanie na cele społeczne zdegradowanych funkcjonalnie terenów takich jak parki, stawy i tereny wokół nich, nieużytki.	- Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury rekreacyjnej - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją
Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w celu zapewnienia mieszkańcom Gminy Żórawina szerokiego dostępu do zróżnicowanych form aktywności	- Liczba nowych obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej - Liczba osób korzystająca z nowej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
Rozwój infrastruktury społeczno-kulturalnej w celu poszerzenia oferty usług w tym zakresie	- Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury kulturalno-społecznej - Powierzchnia zmodernizowanej infrastruktury społeczno-kulturalnej
Rozwój kompetencji edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez wyrównywanie dostępu do nowoczesnej infrastruktury oświatowej i atrakcyjnych form aktywności pozaszkolnej.	- Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia
Budowa tożsamości lokalnej i więzi społecznych mieszkańców gminy Żórawina w oparciu o amatorską działalność artystyczną	Liczba osób korzystająca z oferty zajęć artystycznych
Dostosowanie rozwiązań technicznych w budynkach użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynkach mieszkaniowych do obowiązujących standardów użytkowych i wymogów ochrony środowiska	- Powierzchnia użytkowa budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji - Liczba wielorodzinnych budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła - liczba obiektów dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych

Zarządzanie, monitoring, i ewaluacja przy uwzględnieniu wzajemnych zależności oddziaływania powinny przyczynić się do osiągnięcia wszystkich celów założonych w programie rewitalizacji. W efekcie doprowadzić to powinno do postępu cywilizacyjnego i urzeczywistnienia zaprezentowanej wizji.

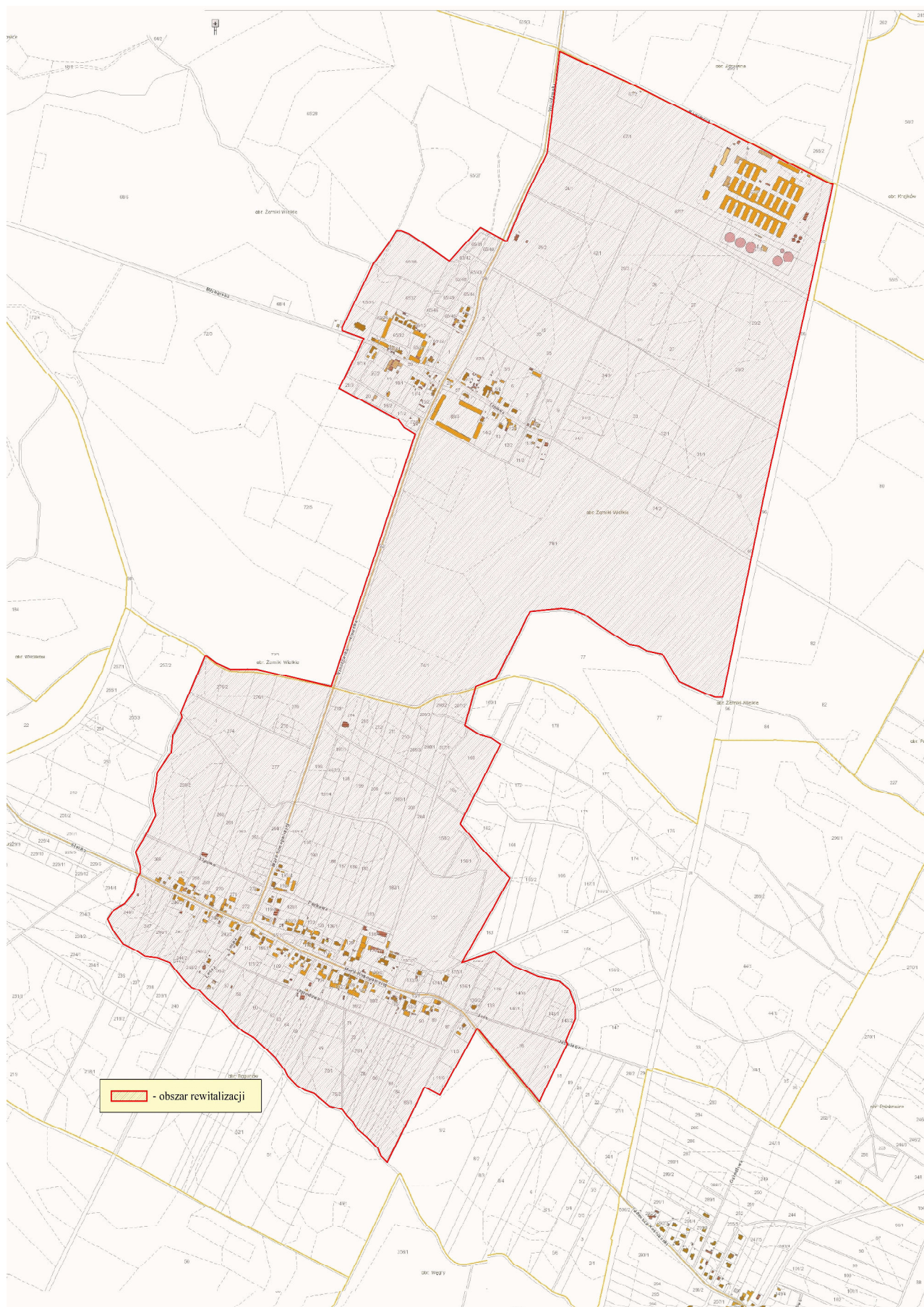
Spis tabel

Tab. 1	Liczba mieszkańców gminy Żórawina w latach 2005-2015	9
Tab. 2	Procentowa zmiana liczby mieszkańców 2015/2005 wg sołectw	10
Tab. 3	Liczba bezrobotnych w latach 2013-2015 (dane na 31 XII)	11
Tab. 4	Liczba długotrwale bezrobotnych w gminie Żórawina wg sołectw	12
Tab. 5	Zjawisko ubóstwa w gminie Żórawina wg sołectw (2015)	13
Tab. 6	Zjawisko ubóstwa w gminie Żórawina wg sołectw (2015)	14
Tab. 7	Zjawisko przemocy domowej w gminie Żórawina wg sołectw (2015)	15
Tab. 8	Czytelnictwo w gminie Żórawina wg sołectw	17
Tab. 9	Frekwencja w wyborach do Rady Gminy Żórawina (2014 rok)	18
Tab. 10	Wyniki analizy problemów społecznych.....	20
Tab. 12	Informacja o podmiotach gospodarczych działających na terenie gminy Żórawina	23
Tab. 13	Wyroby zawierające azbest	25
Tab. 14	Stan dróg na terenie gminy Żórawina	27
Tab. 15	Stopień pokrycia gminy Żórawina siecią wodną i kanalizacyjną	28
Tab. 16	Mieszkania komunalne w gminie Żórawina	30
Tab. 17	Koncentracja problemów w gminie Żórawina.....	33
Tab. 18	Wielkość obszaru zdegradowanego w gminie Żórawina.....	34
Tab. 19	Wielkość obszaru rewitalizacji w gminie Żórawina	35
Tab. 20	Lista A- Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	42
Tab. 21	Planowana struktura finansowania podstawowych działań rewitalizacyjnych.....	68
Tab. 22	Harmonogram wydatkowania środków na finansowanie podstawowych działań rewitalizacyjnych ..	68
Tab. 23	Planowana struktura finansowania pozostałych działań rewitalizacyjnych	68
Tab. 24	Harmonogram wydatkowania środków na finansowanie pozostałych działań rewitalizacyjnych	69

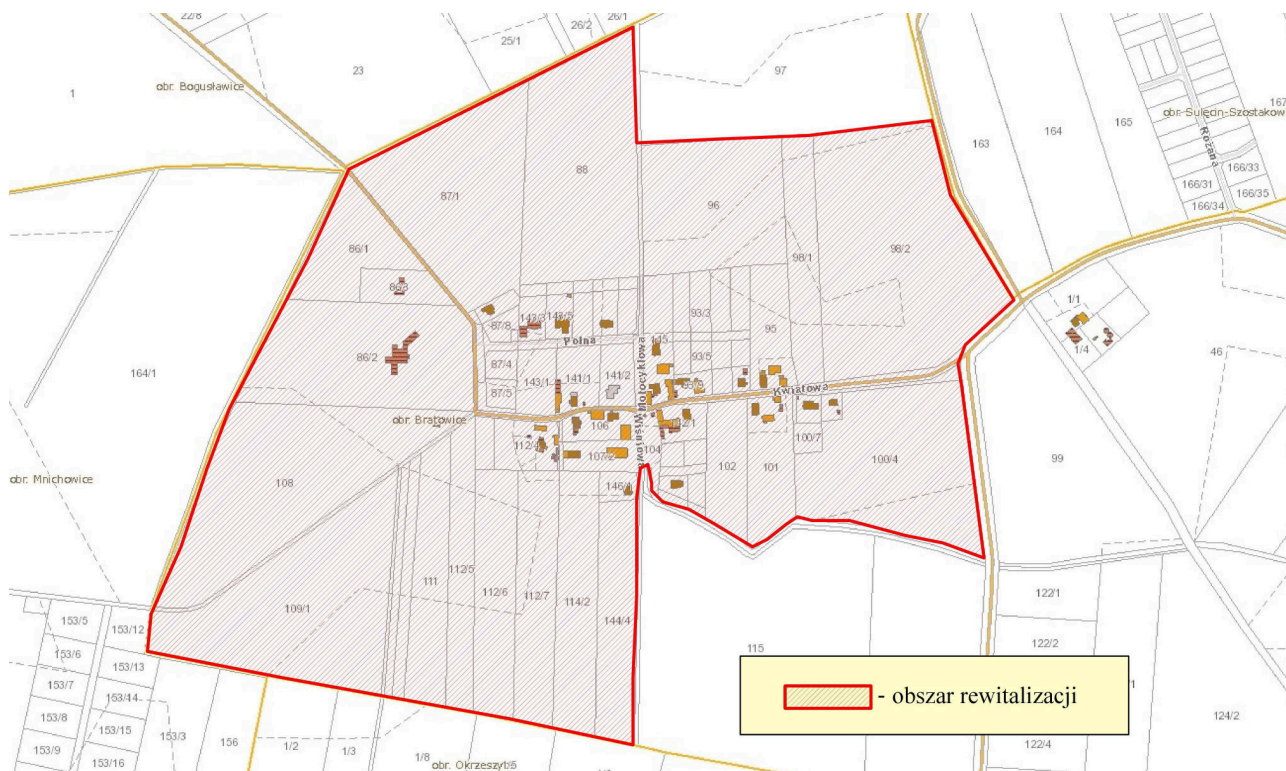
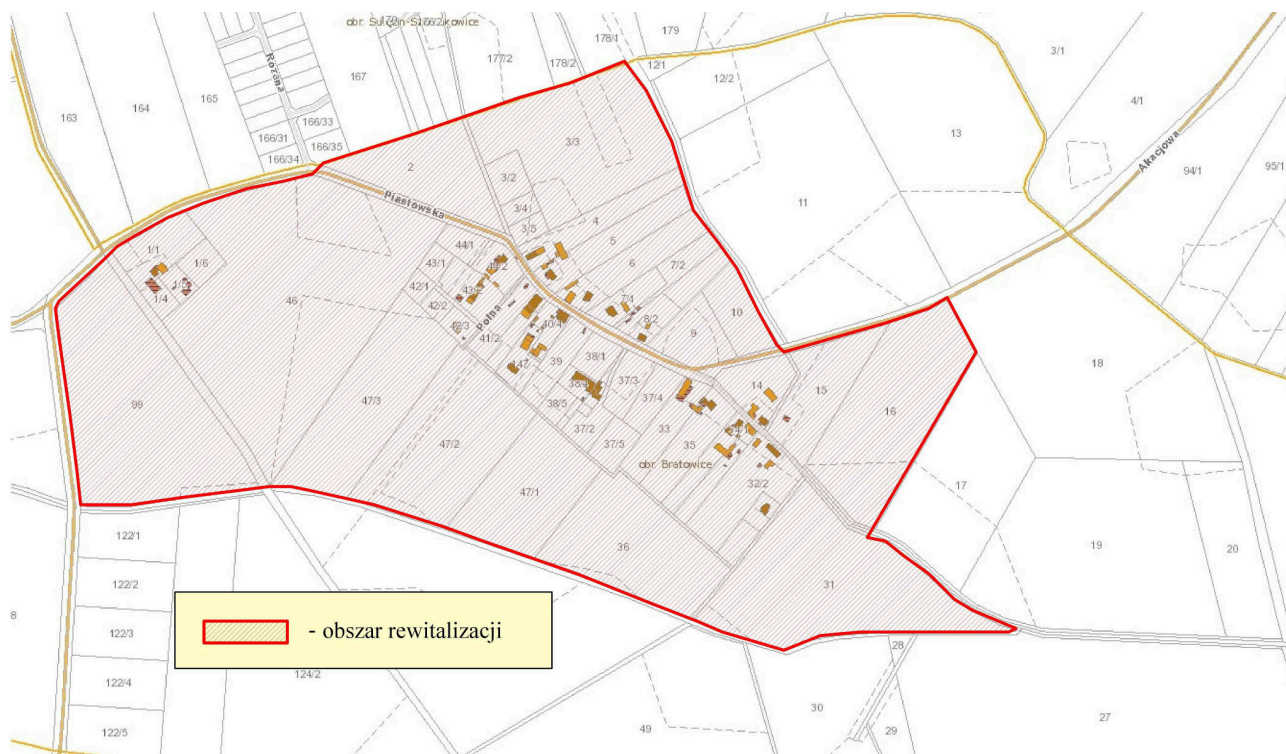
Załączniki

Podobszary obszaru rewitalizacji gminy Żórawina:

- Podobszar Bogunów (sołectwa Bogunów i Żerniki Wielkie)
- Podobszar Bratowice (sołectwo Bratowice-Zagródki)
- Podobszar Jaksonów (sołectwo Jaksonów)
- Podobszar Galowice (sołectwo Galowice i Żórawina „Osiedle”)
- Podobszar Okrzeszyce (sołectwo Okrzeszyce-Rynakowice)
- Podobszar Wilkowice (sołectwo Wilkowice)
- Podobszar Turów (sołectwo Turów)
- Podobszar Żórawina (część wsi Żórawina w zakresie „Stara Żórawina”)

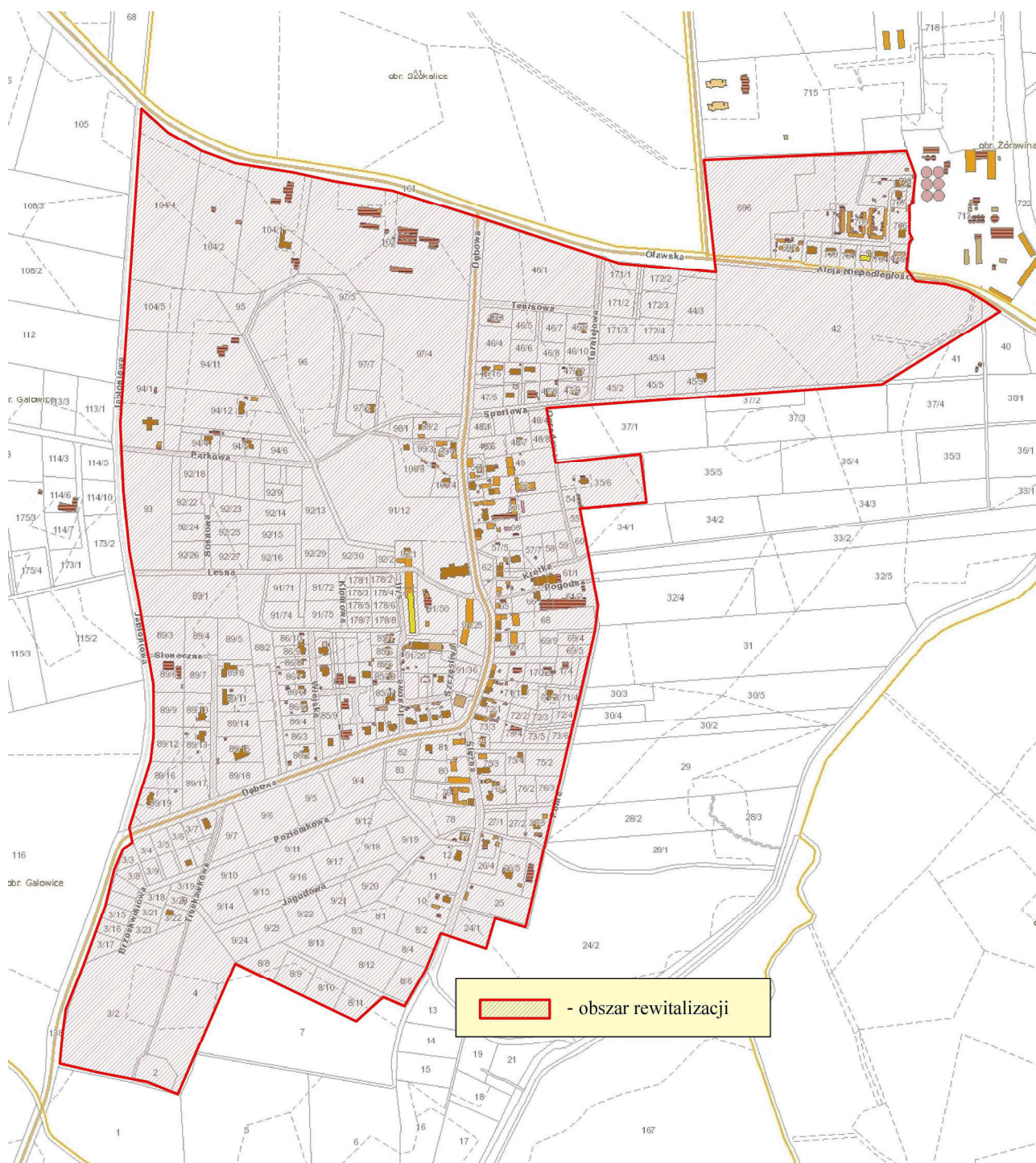
gmina Żórawina – podobszar Bogunów

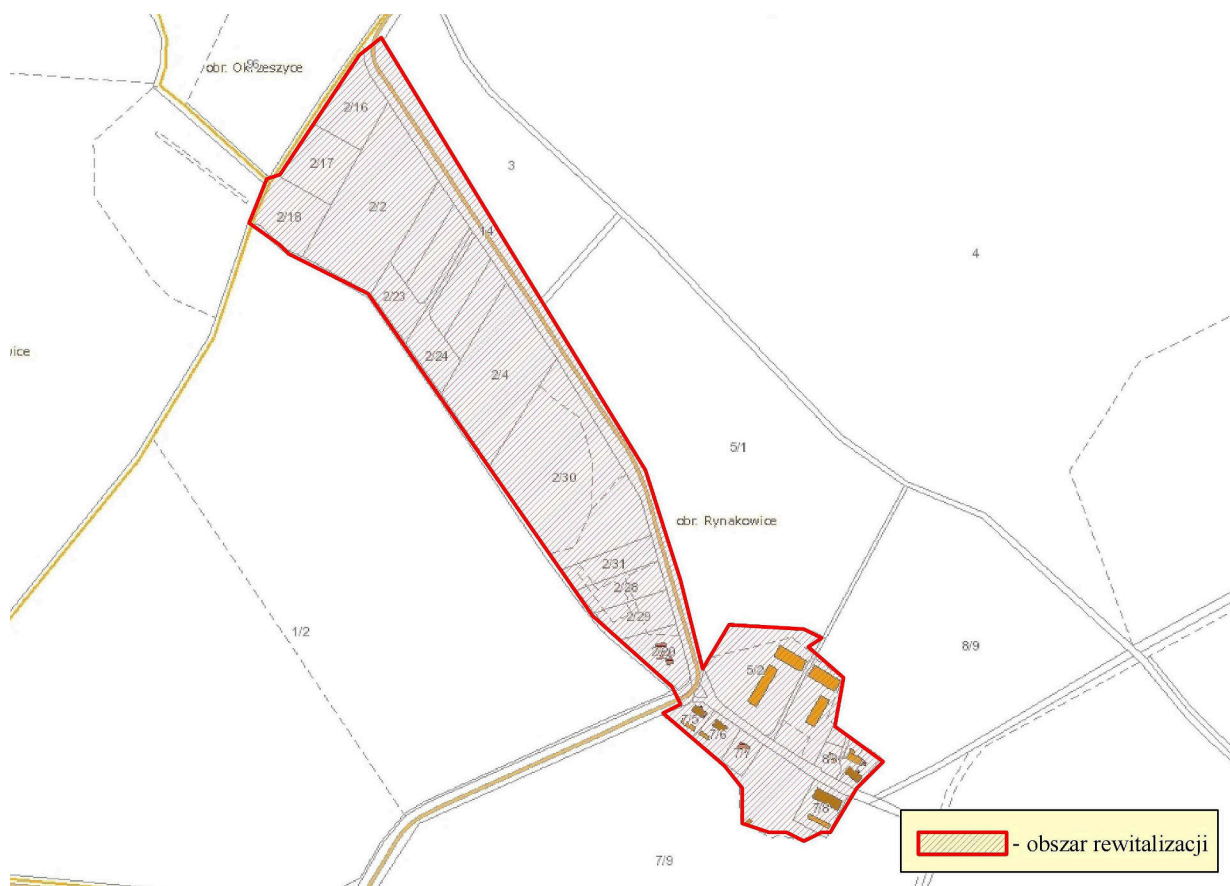
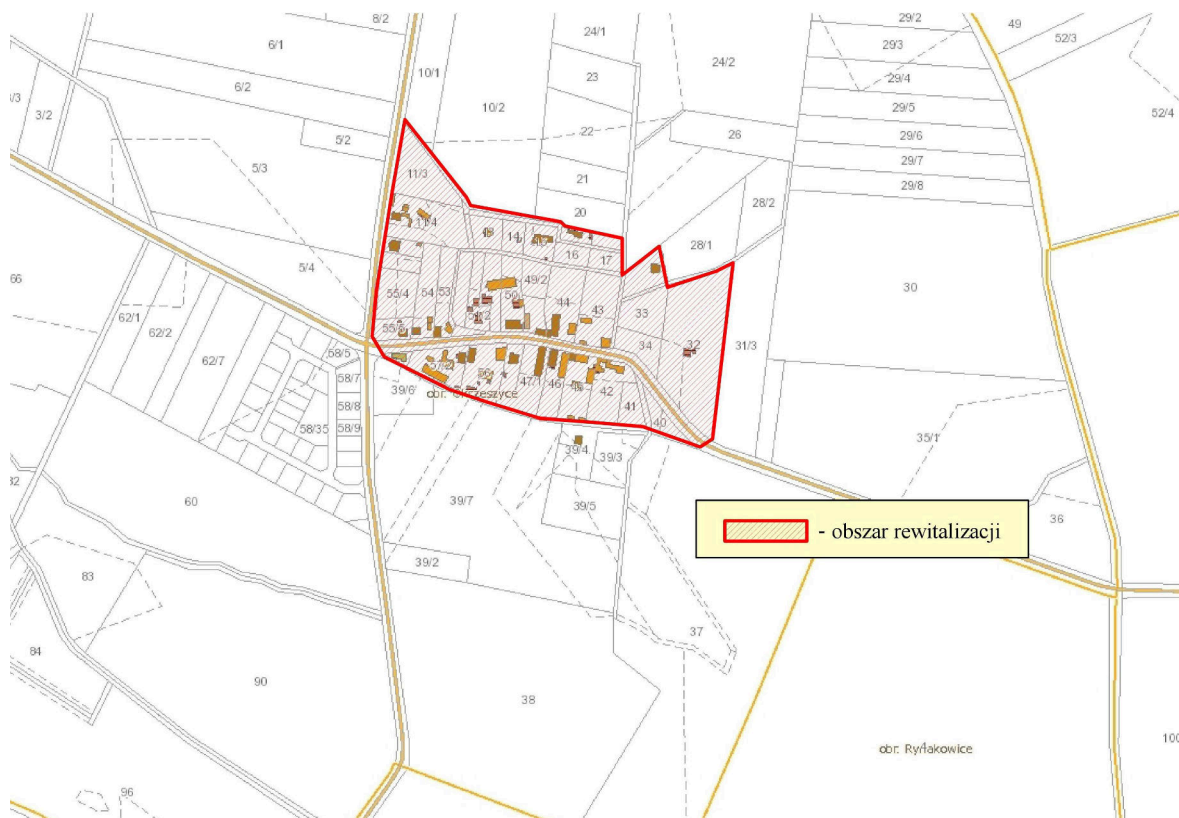
gmina Żórawina – podobzdar Bratowice wsie Bratowice (u góry) i Zagródki (na dole)

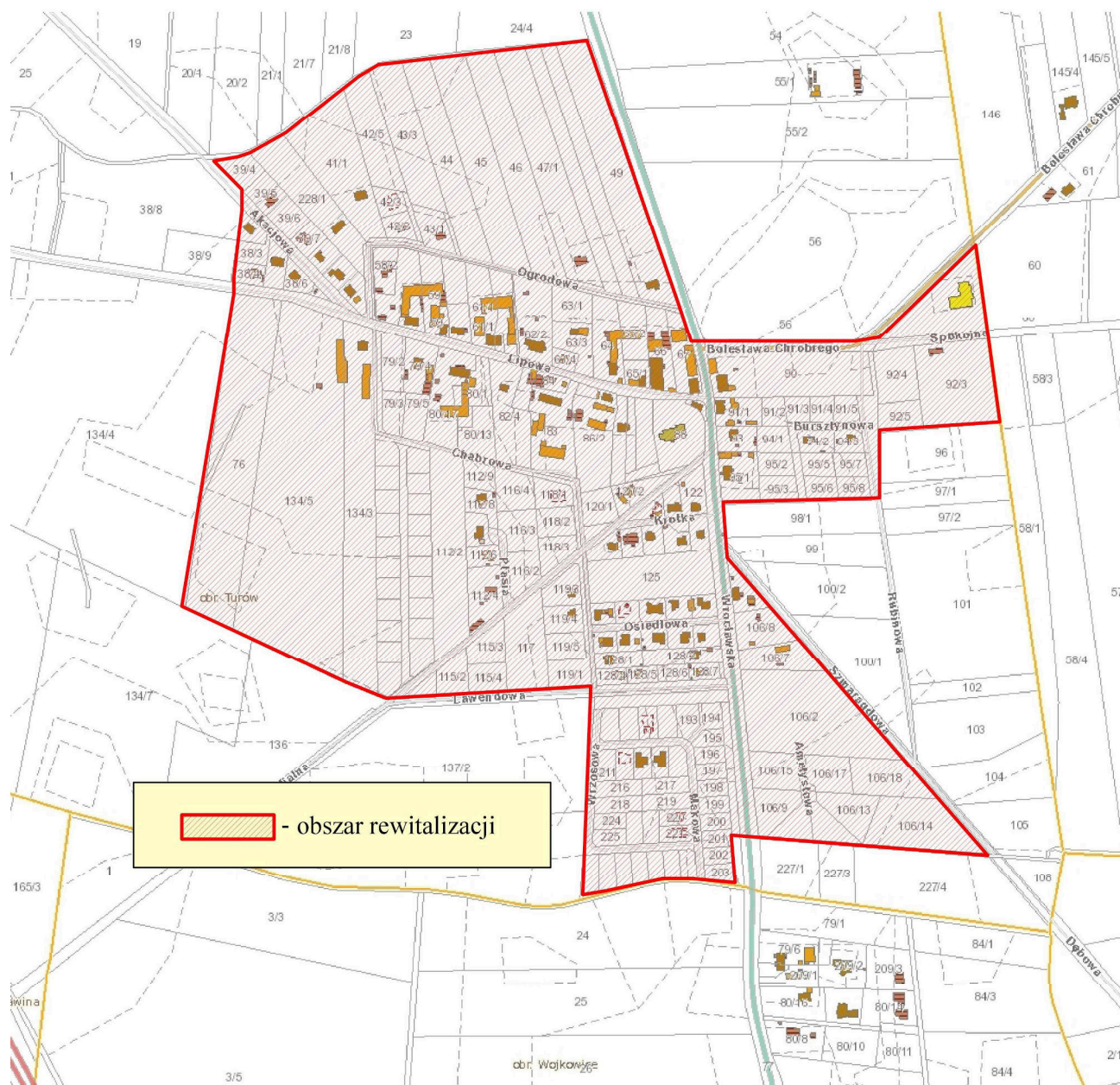
gmina Żórawina – podobzdar Jacksonów

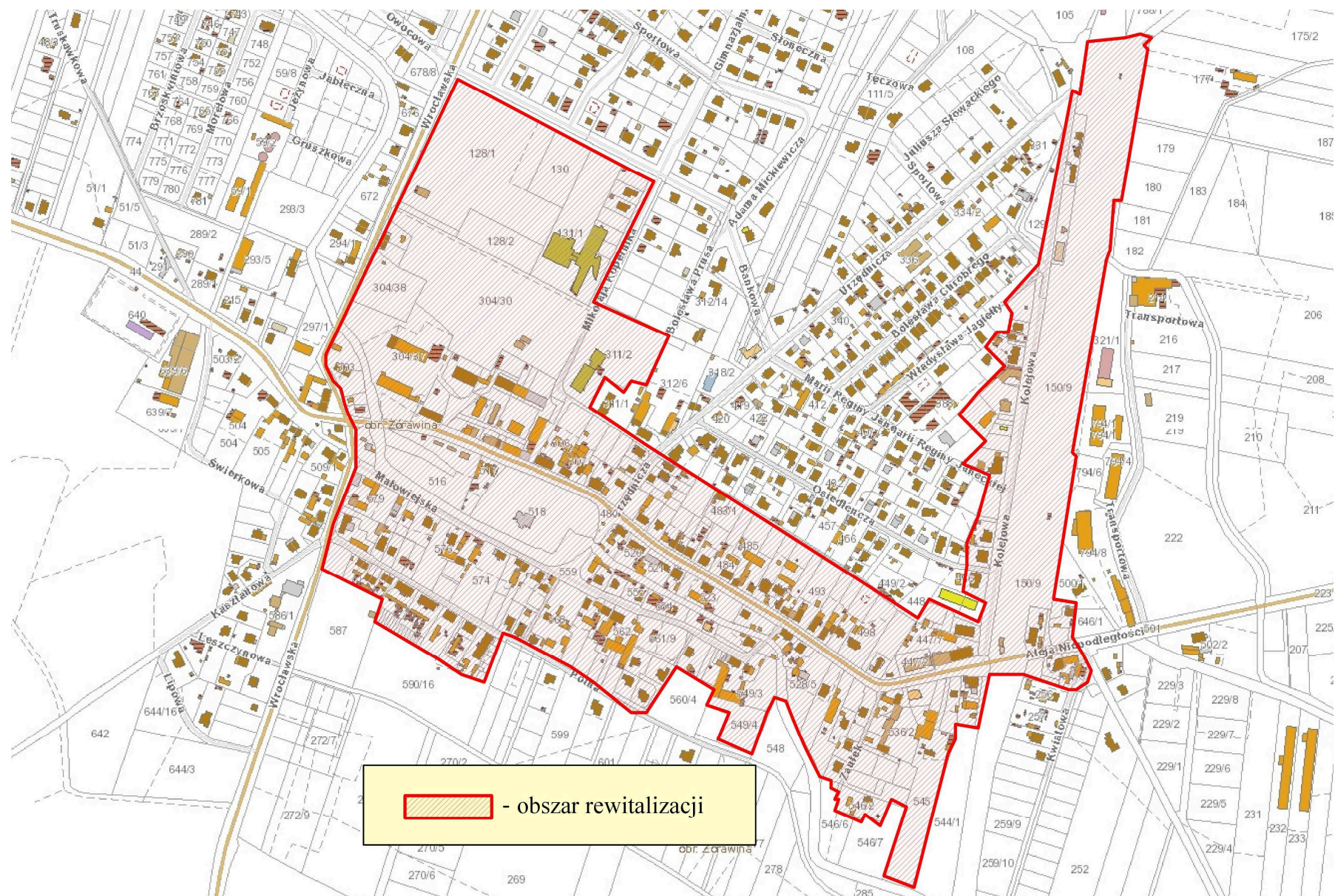
gmina Żórawina – podobszar Galowice

gmina Żórawina – podobzdar Okrzeszyce - wsie Okrzeszyce (u góry) i Ryńkowice (na dole)

gmina Żórawina – podobszar Turów

gmina Żórawina – podobszar Żórawina